

VIENYBĖ

71 M. 21 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. GEGUŽĖS (MAY) 22 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 10 C.

LIETUVOS ATSTOVAVIMAS TENKA JUOZUI KAJECKUI

PASKUTINĖ KELIONĖ. — Grabas su Ministerio Povilo Žadeikio kūnu, pridengtas Lietuvos vėliava, išnešamas iš Pasiuntinybės rūmų Washingtone. Tarpduryje, plk. Narcizas Tautvilas su velionio medaliais ir ordenų ženklais. (Plačiau apie Ministerio Povilo Žadeikio laidotuves šiame ir kituose puslapiuose.)

Vienybės nuotrauka

MINISTERIO ŽADEIKIO LAIDOTUVĖSE

Pracitą savaitę mes buvome nuvažiuavę į Washingtoną atiduoti paskutinę pagarbą Lietuvos įgaliotam ministeriui ir nepaprastam pasiuntiniui Povilui Žadeikiui.

Tai buvo gegužės 16 d.

Lietuvos pasiuntinybės rūmų priėmimo ant staliuko gulėjo svečių knyga, kur tarp daugybės parašų buvo galima išskaityti valstybės departamento pareigūnų ir užsienio valstybių atstovų pavardes.

JUOZAS TYSLIAVA

*

Mirusiojo kūnas buvo pašarvotas ant trame aukšte, tame pačiame kambaryje, kur pasiuntinybės svečiai ne kartą turėjo progos patirti lietuvišką svetingumą. Pusiau uždengtame, giliame grabe gulėjo užgesęs žmogus, kuris dar taip neseniai, vos prieš keletą dienų, savo asmeniu reiškė nepriklausomos valstybės simbolį.

Į laidotuves atvykusiųjų veiduose dabar nebuvo sunku išskaityti vieną ir tą pačią mintį: Povilui Žadeikiui mirus, kartu su juo mirė ir tas simbolis, oficialiu ministerio vardu vadinamas.

Nenuostabu, kad iš anksto, dar lietuvių išvakarėse, Washingtone susirinko nepriklausomos Lietuvos valstybės užsienio tarnybos likučiai: Stasys

Tesinys 5 psl

Mirus Povilui Žadeikiui, Lietuvos ministerio Washingtono pareigas charge d'affaires teisėmis perėmė pasiuntinybės patarėjas Juozas Kajeckas.

Štai jo žodis:

Mielieji tautiečiai, šiandien lietuviai visur pasaulyje liūdi ir pritrenkti žinios apie ministerio Žadeikio staigią mirtį. Velionis mirė, deja, nesulaukęs Lietuvos laisvės rytojaus, kurios jis taip labai ilgėjosi. Tai didelis smūgis ir pavergtos Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuviams. Jis ypatingai didelis tėvynėje ir čia Amerikoje, kur vedonia keletą dešimtmečių be pertraukos buvo Lietuvos konsulo, generalinio konsulo ir įgalioto ministerio pareigas.

Amžiną atilsį Povilas Žadeikis Lietuvos pasiuntinio pareigose Amerikoje ypatingai atsidėjusiai budėjo pavergtos Lietuvos ir kenčiančios lietuvių tautos gyvybinių interesų sargyboje. Tų pareigų našta neabejotinai pagreitino pakirsti jo gyvenimo siūlą. Tačiau jo deivei Lietuvai jokia auka velioniui neatrodė per didelė. Jis mirė už savąjį kraštą, kurį karštai mylėjo. Jo mirtis lygi kario mirčiai kovos lauke.

Lietuvos atstovas mirtingas, bet jo tauta nemari.

Ji nemari savo aspiracijose tiek pavergtame krašte, tiek laisvame pasaulyje. Ji nemari, kaip nemarūs kilnieji principai, kurių Amerikos vyriausybė kietai laikosi. Tais principais sekant, Amerikos vyriausybė nepripažįsta Sovietų smurto Lietuvos atžvilgiu. Gausiais atvejais ji yra tą principą pabrėžusi. Ji jį pabrėžė ir Lietuvos ministerio Žadeikio mirties ir laidotuvių proga. Aukštieji Amerikos pareigūnai pareiškė užuojautą dėl Lietuvos pasiuntinio mirties. Jie taip pat gausiai dalyvavo ir įspūdingose pamaldose už velionies sielą Washingtono katedroje.

Su velionies mirtimi Nepriklausomos Lietuvos oficialus atstovavimas Amerikoje nenutrūksta. Tas pareigas laikinai man tęsti tenka.

Aš norėčiau Lietuvos žmones užtikrinti, kad suvereninės Lietuvos atstovavimas Amerikoje bus tęsiamas ir toliau visišką ištikimybę Lietuvai dvasioje.

Bus tęsiama budėti dėl Lietuvos ir lietuvių tautos gyvybinių, nepaliečiamų ir šventųjų teisių būti laisvais ir nepriklausomais.

Maironio žodžiais tariant, idėjos, jei didžios, nemiršta kaip žmonės. Gi Lietuvos laisvės idėja ir didi ir šventa. Ji šventa, nes įprasminata šventųjų rankinių už tėvynę krauju, ilgų metų galgota ir kančia bei ašaromis moterų ir našlaičių tėvynėje ir Sibiro tremtyje.

Kilniausias būdas prisiminti velionies Ministerio atmintį, tai vykdyti jo dvasinį testamentą, tai yra dirbti su glaudomomis gretomis, įkūnyti jo laisvos, nepriklausomos Lietuvos siekimą ir tąją dieną priartinti.

LAIŠKAI

AR NUG TO PRADEDAMA?

Paskutiniu metu spaudoje pasirodė žinių apie VLIKO pasitarimus su kitomis grupėmis. Pagrindu dedama Vliko 1944 metų deklaracija ir statomi, nedalyvaujantiems Vlike grupėms, 7 reikalavimai. Kažin ar nuo to pradėsama.

Prie pasikeitusių sąlygų reikia keisti bei gerinti organizacinį darbą.

1. Politinį darbą reikia paklikti Lietuvos Diplomatinijos Seftui bei Diplomatiniai Tarybai.

2. Visuomeninius ir kultūrinius darbus pilnai turėtų tvar-

kyti demokratiškai susitvarkiusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, ypač žvelgiant į ateitį lietuviybės išlaikymo reikalą. 3. Specialiems reikalams JA V, kaip pasauliniame politiniame centre, turėtų veikti amerikonišku demokratišku būdu rinkta Amerikos Lietuvių Taryba. A. L. Taryboje turėtų būti atstovaujamos amerikinės partijos respublikonai, demokratai ir liberalai. Tokia ALT turės visuomenės pasitikėjimą ir bus naudingesnė kraštui, nes res-

publikoniškos administracijos metu tarsis Washingtone lietuvis respublikonas, demokratiškos - demokratas. Savas su savu greičiau ir geriau susitars.

Sutarus dėl politinių bei kitų funkcijų paskirstymo, manomanymu, turės išnykti partinė aritmetika, ypač fikcinių partijų (penki nariai ir jau partija ir reikalavimas atitinkamos vietos); taip pat nebus reikalo steigti naujas ar prikelinti mirusias partijas.

Tuo pačiu mes pradėsime siekti 2-3 partijų sistemos, kuri ir ateities Lietuvai gali būti naudingiausia.

Antanas P. Senikas
Great Neck, L. I.

Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratą

ATOSTOGOS
prie Atlanto vandenyno
NEW PLAZA
EMILIJA MIKONIENĖ, sav.
Amherst and Madison
Margate City, N. J.
Tel. Atlantic City 5445

SMULKŪS SKELBIMAI

PARDUODAMA
Graži vila vasarvietėje, New Jersey, 2 blokai nuo jūros, 12 kambarių. Tinka vasarotojams, viešbučiui ir bet kuriam kitam reikalui. Žemės 60 X 102, garažas. Kaina \$13,500. Grynais \$5,000. Kreiptis: JUOZAS GRABAU, 227 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. ST 2-7524.

PAJIEŠKOJIMAS
Mano dėdė Šukys Vaclovas, kilęs iš Šiaulių apskrities, Tryškių valsč. Medlaukių kaimo, nuo 1908 metų gyvena Brooklyne. Žinantieji apie jį arba jo šeimą maloniai prašomi pranešti šiuo adresu: ONA ROČYTĖ-JACEVIČIENĖ, KURŠENŲ RAJONAS, RAUDENŲ PASTAS, LSSR (Lithuania).

Lietuvių dėmesiui!
NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS
SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR
I UKRAINA, LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA IR KITUR

Siunčiame maisto produktus, naujus ir degtus drabužius, medžiagas, vaisius ir t. t.

Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje.

Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaičių bėgyje.

Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje.

Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu miltu.

PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Siųskite siuntinius gimnietėms!

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. po piet.

Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai.

Netoli Pensylvanijos geležkelio stoties Newark.

314 MARKET ST.
NEWARK, N. J.
Mitchell 2-2452

Package Express Co. (Siuntiniai persiunčiami su Parcels to Russia, Inc., leidimu)

Fire - Auto - Liability - Burglary - Glass Plate

ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
VALley Stream 5-0783

Life - Health - Acc. Household - Compensation.

**REPUBLIC WINE
& LIQUOR STORE**

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI

322 UNION AVENUE,
BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 7-2089

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

All Languages Typewriter Co., Inc.

Lietuviškos ir angliškos rašomosios mašinėlės žemiausiomis kainomis:
Nuo \$30.00 ir tt.
Taip pat skaičiavimo mašinos, mimeografai ir kiti raštinės reikmenys.

119 WEST 23rd STREET
NEW YORK 11, N. Y.
CHelsea 3-8084

FRANK NARBUTAS

NAMŲ DAŽYTOJAS
IR DEKORATORIUS

Turįs 15 metų patyrimą ir apdraudą šioje srityje.

Durbas visada atliekamas rūpestingai ir gerai
115-53 NEWBURG ST., ST. ALBANS 12, N. Y.
Telefonas: LA 5-4292

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prieinamos kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kainomis.

Lietuviški maisto gaminiai.

Patriotinių organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai.

Visais reikalais kreiptis į klubo vedėją V. E. Mikalauską.

280 Union Ave

Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9672

**JONO ANDRULIO
GAMYBOS**

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Savo skoniu ir kokybe yra žinomi Amerikoje ir Kanadoje
MICHIGAN FARM CHEESE & DAIRY, INC.
Fountain, Michigan

Aptarnavimui ir informacijai rytinėse valstybėse prašoma kreiptis:

PETER LISIAUSKAS, 64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y. TEL. TW 4-8087

SAVAITĖ PASAULYJE

- Roberto Rosselini, kuris šiuo metu suka filmą Indijoje, sakoma, įsimylėjęs Indijos filmų gamybos direktoriaus žmoną Sonali Das Gupta, 27 m. amžiaus dviejų vaikų motiną, ir žada skirtis su Ingrid Bergman.
- Iš Londono pranešama, kad karalienės Elzbietos ir jos vyro kelionė į Jungtines Valstybes esanti atidėta neribotam laikui. Priežastis: nesantaika tarp Amerikos ir Kanados.
- Sprausminis Amerikos karo lėktuvas atskrido iš Kalifornijos į New Jersey per 3 valandas ir 38 minutes, tuo būdu pastatydamas naują rekordą.
- Atstovų Buto karo apropiacijos pakomisijos pirmininkas George H. Mahon, demokratas, sako, kad prezidento Eisenhowerio 38 milijonų dolerių apsaugos biudžetas turi būti sumažintas trimis milijonais dolerių.
- Sovietų Sąjunga, Lenkija ir Čekoslovakija, per savo ambasadorius Kaire, pareiškė protestą dėl Egipto reikalavimo mokėti Amerikos doleriais arba Šveicarijos frankais už naudojimąsi Suez'o kanalu.
- Wladyslaw Gomułka, kalbėdamas komiteto partijos centro komiteto posėdyje, griežtai paneigė skleidžiamus gandus, kad Lenkija grįžtanti prie senųjų santykių su Sovietų Sąjunga.
- Tarp Austrijos ir Sovietų Sąjungos netrukus prasidės pasitarimai dėl naujos prekybos sutarties pasirašymo.
- Praeitais metais amerikoniškų cigarečių pasaulyje parduota bilijonais: Camel 69, Lucky Strike 56, Pall Mall 55, Chesterfield 39, Winston 34 ir Philip Morris 19.
- Princesė Margaret bus paskirta besikuriančios Karibų Federacijos generalgubernatoriumi.
- Tarp Japonijos ir Lenkijos pasirašyta sutartis dėl diplomatinių santykių atsteigimo.
- Indijos mokslininkai šešiose vietose studijuos dirbtinų mėnulį (satelitų), paleistų liepos 1 d. Amerikoje ir Sovietų Sąjungoje, skridimą aplink žemės rutulį.
- Indijos premjeras Nehru atvyko į Ceiloną atidaryti naują kelią, pastatytą Buddos 2,500 sukakčiai paminėti. Kelias pavadintas „jubilejiniu vieškeliu“.
- Pirmieji Egipto parlamento rinkimai, po karaliaus Faruko nuvertimo, įvyks liepos 3 d.
- Egipto mokslo Tarybos generalinis sekretorius Abdel Rahman, pakviestas Sovietų Mokslų Akademijos, atvyko į Maskvą.
- Čekoslovakijos prekybos pasiuntinys Kasablankoje, Moroke, suimtas belipant į lėktuvą grįžti namo. Policija sako, kad Frantisek Vlček sugautas šnipinėjime.
- Ispanijos katalikų bažnyčios vyriausybė paskelbė naują potvarkį, kuriame draudžiama kunigams lankyti bulių badynes, viešai rūkyti arba važinėti motociklais dėl savo malonumo. Be to, kunigams draudžiama vilkėti civiliniais rūbais.
- Nikita Chruščiovas paskelbė 45,000 dolerių vertės premiją naujam Sovietų Sąjungos himnui parašyti.
- Iš 171,000 vengrų pabėgėlių 6,000 grįžo atgal į Vengriją, Austrijoje liko 30,000, o Amerika, saugumo sumetimais, 126 grąžino į Europą.
- Kremlius siūlo praveisti geležinkelio susisiekimą iš Londono į Washingtoną per Paryžių ir Maskvą, prakasus tunelį apačia Beringo sąsiaurio Aliaskoje.
- Turkija, kuri dabar turi 24 milijonus gyventojų, susirūpinusi būsimuoju kviečių derliumi.
- Šveicarija savo šių metų biudžetą subalansavo 26 milijonais dolerių pertekliumi.
- Tunise paskelbtas įstatymas, draudžiantis poligamiją (daugpatystę). Nusikaltusieji bus baudžiami trijų mėnesių kalėjimu.
- Budapeste ruošiamasi dideliame teismui, kur laukiama „sensacinių prisipažinimų“. Bus kaltinami Imry Nagy ir kiti.

Vyda Stasiukynaitė (viduryje), Tarptautinėje Moterų Parodoje praėjusiais metais išrinkta „Miss Lithuania“, dalyvaus Moterų Vienybės Pavasario Baliuje, šį šeštadienį, gegužės 25 d., Grand Paradise salėse, Brooklyne. Iš kairės į dešinę: Danutė Leskaitytė, Konsulas Vyt. Stašinskas, Vyda Gintautaitė ir Marijona Jokūbaitienė.

TŪKSTANČIO PAVASARIŲ ŽMOGUS

LIŪDAS DOVYDĖNAS

Vaižgantas pakartojo seną tiesą: kitiems laimės jieskodamas, pats tampa laimingas. Kam teko pažinti Vaižgantą, kaip rašytoją, visuomenės veikėją, atsimena tą amžinai gyvą, visiems paslaugų, tautos, žmogaus feikalais susirūpinusį jaunuolį. Kaip ir dera tūkstančio pavasarių įsikūnijimui, Vaižgantas visada buvo jaunas.

Man teko pažinti vaižgantiško tipo asmenybę Katkų, Balanos gadynės autorių. Tai buvo kažin koks derinys Vaižganto paslaugumo ir didelio mūsų laikų žmogaus daktaro Shweicerio humanizmo. Katkus, Tolstojaus pasekėjas, žmogus su aukštuoju mokslu, tilpo lietuviško kaimo aplinkoje, kaip kokia šviesa nūšviesdamas niūrią kaimo aplinką, kaimo - žemės darbo butyje, žemės, kurią Katkus mylėjo kaip motiną-maitintoją. Katkus mylėjo aplinką, žmones ir darbą - dirbdamas kitų laimei, pats sau palaimą surasdamas.

Šiapus marių radau ne vieną lietuvių, ypač senesnės kartos, kurie kitų laimei, vargū, gyvenimui aukojo save. Jie yra tie gyvenimo prasmės sargai, būdį savo artimo - brolio laimės sargyboje, žėrėdami tūkstančio pavasarių jaunyste, kaip gali žėrėti tik tikrosios laimės šviesa. Jiems tinka ta sena tiesa: kitų laime - laimingas, taip sena

indų filosofijoje ir pakartota anuo laiku krikščioniškumo įsteigėjo.

Tik išlipęs šiame krante, sutikau M. Tumavičienę, Bostono apylinkės gyventoją. Tai Vaižganto, Katkaus visuomenės veikėja. Juos lengva pažinti net nepažįstant, sutikus traukinyje, ligoninės kambaryje ar pikniko maišatyje. Tai reta, nuostabi žmonių rūšis, kurių veiduose pavasariais žydi laimingumas artimo laimės.

Grįžtant prie to, kas mums rūpi. Šiominis dienomis Brooklyno lietuvių būrys pagerbė Prano Narvydo 70 metų veiklos sukaktį. Jeigu kalbame apie vaižgantiško, katkiško tipo žmogų, - žmogų, kuris kitų laime laimingas, tai Pranas Narvydas. Nebus per daug pasakyta, kad tai žmogus - kitiems žmonėms. Aš pats iš atokiau stebiu Prano Narvydo veiklą, ir dera pastebėti, kad ne taip jau lengva susiekti tokio artimui atsidavusio žmogaus veiklą. Kaip šaltinių vanduo, tokių žmonių darbai patylomis košiasi žemės gelmėmis, retkarčiais prasiverždami minios akims. Jų darbai - darbai kitų laimei - dirbdami kaip būtina pareiga žmogaus - žmogui. Tarsi kitaip ir būti negalėtų.

Kaip antrosios medalio pusės pavyzdys, tebus leista čia priminti garsiai aidintį vienos organizacijos (labdaringos) viršugalvį, amžinai susirūpinusį, kad žmogus, brolis, tauta yra nepajėgūs įvertinti tokius didelius labdaros vadovo darbus.

Atsitiko tai Brooklyne. Klubo aplinkoje vienas senas visuomenės veikėjas visu svoriu keikė visą eilę savo bendradarbių. Tai labai įprasta, ypač tremtinių šūly lūpomis. Į tą plūdimo išsiveržimą tyliai įsilinko Pranas Narvydas, kaip visada, giedras ir artimas. Anas, jau minėtas tautos šulas, žvilgtėjęs į atėjusį Narvydą, ūmai pritildė savo plūdimo sriautą, galop - visai nutilo. Gal sutapimas, gal taip būtų atsitikę ir Narvydui neatėjus, bet man paliko jausmus, šiltas Narvydo tylios įtakos įspūdis.

Minint Prano Narvydo derlingą 70 metų sukaktį, gal palinkėtume, kad tūkstančio pavasarių žmonės nebūtų kartais toki vienišai reti, kai aplink sava laime susirūpinusių minios rudnio audros bangomis tolydžio juodesniu debesiu dengia žmogaus ir pasaulio akiratį. O jeigu jau negalima jų skaičiaus padidinti, tai linkekime tūkstančio pavasarių žmogui gyventi tūkstančius metų, kaip nenutildomai gyvena žmoguje amžinas laimės troškulus.

Moterų Vienybė

maloniai kviečia visus dalyvauti

TRADICINIAME PAVASARIO BALIUJE

ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 25 D., 1957 M. 8:30 VAL. VAKARE

Grand Paradise salėse,
320 Grand St., Brooklyne

ŠOKIAMS GROJA JOE THOMAS ORKESTRAS

Bus įdomi programa, šokių kontestas, durų prizas, bufetas ir kt.

Moterų Vienybė kviečia visus vietos ir apylinkės lietuvius, ypač jaunimą, dalyvauti šiame tradiciniame PAVASARIO BALIUJE, kurio pelnas skiriamas šalpos ir kultūriniais reikalams.

LIETUVYBĖ GYVOJI IR ARCHYVINĖ

Praraja tarp senųjų ir jaunųjų lietuvių. - Senųjų prisiminimai apie piemenų laisvolaikio praleidimą neveikia miestuose išaugusių. - Ar kiaulių neganęs gali būti lietuviu?

Prieš tris metus sunkiai susirgo popiežius Pijus XII. Atrodė, kad jo nusilpęs organizmas negalės susidoroti su stipriu... žagsėjimo priepuoliu. Nuo tikros mirties tada Rymo Katalikų bažnyčios galvą išgelbėjo šveicarų gydytojas dr. Paul Niehans, išvirkšdamas šv. Tėvui negimusio versiuoko stemplės dar gyvų celių. Tokios cėlės kartais padaro stebuklą. Ir Popiežius, kaip žinia, greitai pasitaisė. Dr. P. Niehans, nors ir protestantas, buvo pakeltas į popiežiaus mokslo akademijos narius ir dvasininkų turi būti tituluojamas „ekselencija“. Kartu tas įvykis labai išpopuliarino tokį gydymo būdą. Pats Niehans, nors ir turi šiame gydyme kelių dešimtmečių praktiką, tačiau nesugebėjo jam padėti mokslinių pagrindų. Jis vadovavosi daugiau intuicija. Tai ko jis nepadarė, padarė už jį Vokietijoje įsisteigusi „Arbeitsgemeinschaft fuer Zellulatherapie“. Jos deka šiandien žinome, kad embrionų cėles padeda tam tikrais specialiais atsitikimais, ypač palengvina senatvės nusilpimo sukeltus negalavimus, nors, aišku, jaunystės grąžinti negali.

Faktas, kad palyginti nedidelis kiekis jaunų celių gali naujam gyvenimui pažadinti milijonus senų celių, kurios sudaro žmogų, ryškiai parodo milžinišką, gaivališką jaunimo jėgą. Atrodo, kad naujos cėlės -- nauji nariai ir nauji vadai -- naujam veikimui galėtų pažadinti ir organizacijas. Ar būtų reikalingos visos kalbos apie „bendruomenę“, jei naujos idėjos ir nauji žmonės būtų sugebėję pažadinti energingesnei veiklai mūsų didžiuosius susivienijimus, panaudojant jų jau turimą patirtį ir kapitalus?

Tai, žinoma, lengva padaryti teoriškai, žymiai sunkiau praktiškai. Tas pats ir medicinoje, idėja jau buvo žinoma gilioje senovėje, ji vis laiks nuo laiko atgydavo (atsiminkime dr. Voronoffą, kuris su beždžionių liaukiom „jaunindavo“ pasiturinčius senius tačiau tik dabar padaryta šiočia tokia tikra pažanga.

Grįžtant prie mūsų visuomeninio gyvenimo, reikia konstatuoti, kad iš vienos pusės jis išsigimsta ir aiškiai rodo smarkiai progresuojančios senatvės žymes, iš kitos pusės -- mes matome gražaus akademinio jaunimo, nemandančio sau vietos senimo visuomeniniame gyvenime, jieskančių naujų formų savo veiklai.

Studentai santariečiai, pavyzdžiui, rado, kad lietuvių, kurią išlaikyti ragina senesnioji karta, yra negyva, „archyvinė“. Iš tikro sunku tikėtis, kad į Vakarus nuo Kybartų užaugusi ir suklebėjusi jaunimą įdomautų kaimo vaikų aprašymai, liaudies tautosaka, „lencingėlis“, „skudučiai“ ir kitokie piemenų romantikos atsiminimai. Lygiai, kaip politiniai žiūrint nuo gruodžio 17 d. nepasipelnęs ar nenukentėjęs šių dienų studentas sunkiai gali įžiūrėti skirtumą tarp tautininko ar liaudininko. Jaunimas vargiai domėsis ir „stambeldiskom“ ar „katalikiškom“ liaudies kryžių studijom. Tolima ar netolima praeitis, senųjų veikėjų prisiminimai sužavės tik vieną kitą, didesnį būrį prie lietuvių su visom jos apraiškom pritrauks ne galimybė susi-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

pažinti su jos archyvais, bet proga įsijungti į jos kūrybinį procesą. Jaunimas visados domėsis daugiau kuriuo nors dabartiniu mūsų rašytojų, kuris kūrta būdamas tokiose pačiose sąlygose, kaip ir skaitytojas, negu didele dauguma mūsų klasikų, kurie aprašo nebeprisikartojančią praeitį ir jos prajovus. Dėl tos paprastos priežasties, kad skaitytojas paprastai jieško minčių, kilusių tokiose situacijose, kuriose jis pats buvo ar galėjo bei galės būti.

Šitokia būklė -- iš vienos pusės ortodoksinis archyvinės lietuvių laikymasis, iš kitos -- gaivališkas noras rasti kokį nors būdą dalyvauti gyvosios lietuvių procese -- šį pavasarį studentams davė progos kai kur suruošti vadinamus gyvosios lietuvių mėnesius, kurių metu galima būtų pajieškoti būdų kaip naujas jėgas įlieti į lietuvišką gyvenimą. Aš nežinau kaip buvo kitur, Chicagoje gyvosios lietuvių mėnesį stebėjau iš arti ir turiu pastebėti, kad nepaisant jo viso nepasisekimo, jis vertas pakartojimo!

Chicagoje tokio mėnesio popietes ruošė santariečiai kartu su Šviesos sambūriu. Turbūt, kad reikalo per daug nesukomplikavus, šiais metais apsiribota tik lyg įžanginiais pranešimais -- paskaitom apie mūsų rašytojus, muzikos ir teatro kūrėjus, šalia tikrai įdomaus pranešimo apie lietuvių charakterį. Gaila, kad tas paskutinis pranešimas -- Vytauto Kavolio -- nebuvo pats pirmasis ir kad jo neklausė kiti lektoriai. Gal tada jie žinotų kokio lygio paskaitos iš jų laukiama ir atitinkamai pertvarkytų savo galvosena.

Beje, prašyti kurį nors nusimanantį asmenį pakalbėti atvirai apie savo profesijos ar pašaukimo paslaptis nėra lengva. Kiek girdėjau, pora žymesnių literatų skaityti paskaitas atsisakė. Atrodo, kad jie nevisai suprato, ko iš jų norima. Muzikas, nors ir geras šios srities specialistas, atėjo visai nepasiruošęs, sunku buvo jo klausyti. Mūsų dramos „žinovas“ gražiai skaitė iš rašto, tačiau jo mintys buvo banalios. Jo pagrindinė idėja be teatro nėra dramos -- teisinga. Kai Lietuvoje buvo įsteigtas Valstybės Teatras -- Putinas, Maironis, Krėvė, Sruoga ir kiti rašytojai su didesniu ar mažesniu pasisekimu pabandė dramaturgo amato. Emigracijoje, pasak jo, nėra teatro, nėra ir dramos veikalo! Kas kita Lietuvoje -- ten nors oficialiai galima rašyti tik tam tikra politine tema ir tam tikruose rėmuose, tačiau rašytojai kūrta slapta ir savo kūrinius užkasą žemėn! Gaila, kad nebuvo diskusijų. Lektorius būtų turėjęs atsakyti į klausimą, kodėl Lietuvoje galima slapta kurti ir savo kūrinius kasti į žemę, tuo tarpu emigracijoje atsidūręs dramaturginį palinkimų turįs rašytojas, jo nuomone, nieko negali sukurti? Juk teatro, kuriame tie kūriniai galėtų būti išbandyti, nėra nei čia nei ten. Išbėgę iš Lietuvos rašytojai tačiau galėjo šio to pasimokyti. Vakaruose, gauti naujų idėjų! Apie tokiu mūsų dramaturgų veiklą lektorius, deja, nieko negalėjo papasakoti, nes jos, nors ji ir negausi, jis nepajėgia sekti. Žodžiu, tas lektorius buvo tipiškas

archyvinės lietuvių eksponatas, kuriam lietuviškas teatras prasidėjo ir pasibaigė su Petru Vaičiūnu.

Ir muzikas kalbėjo apie praeitį -- muzikus diletantus ir Leipzigo konservatorijoje išmokytus. Ką kompozitoriai daro atsidūrę emigracijoje, kokios įtakos ji juos daro naujos sąlygos, jis nenorėjo ar negalėjo papasakoti.

Vienintelis požymis, kad lietuvių dar yra gyva, Chicagoje per gyvosios lietuvių mėnesį buvo tik jo popiečių metų suruoštas vieno visai jauno kompozitoriaus -- Jono Švedo -- koncertas ir keturių jaunų dailininkų parodos. Dailininkų darbuose mes nematėme tipiškių „lietuviškų“ atributų, kuriuos taip dažnai naudoja senesnioji dailininkų karta: smūtkelių, gūbų ir šiaudinės pastogės.

Bet nepaisant to „išorinės“ lietuvių trūkumo, jaunieji kūrėjai jieško kontakto su lietuviška visuomene. Kodėl? Vytautas Kavolis davė jai atsakymą. Lietuvių charakteris žymiai skiriasi nuo anglų-saksų. Už tat jaunimas, kuris buvo išstatytas didesnei šeimos įtakai, ilgisi kaž kokios skirtingos negu anglų saksų jaunimo tarpe vyraujančios nuotaikos, už tat jis būriasi į lietuviškas organizacijas. Žinoma, vaikai, kurie mokytis pradėjo jau amerikiečių mokyklose, tokio „atsiuro“ gyvenimo reikalo nebeįsako. Bet jį jaučia toji karta, kuri čia atvyko 15-16 metų amžiaus ir vyresni. Man atrodo, kad čia glūdi proga lietuvių laimėti keliasdešimt, jei ne kelius šimtus protaujančių žmonių. Jie, kaip tos gaivalingos cėlės, rasit, galėtų atgaivinti ir mūsų vietoje bežagsenčius „senius“. Didžioji problema: kaip tai padaryti Gyvosios lietuvių mėnesiais tam geras būdas. Tik jų rengėjai turėtų daugiau pagalvoti kaip jų metu geriau sujungti kūrybiniam darbui jaunimą ir senimą, kad prašokus didelę prarają tarp archyvinės ir gyvosios lietuvių. Sunkus, bet įdomus uždavinys.

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ SINODAS

Lietuvos Ev. Reformatai ir šiais metais susirinks į savo metinį Sinodą Chicagoje. Sinodas šaukiamas birželio 22-23 d. d. Šis sinodas bus dešimtas tremtyje. Tikimasi, kad visi Sinodo kuratoriai pasistengs jame dalyvauti, lygiai ir kiekvienas reformatas, kuriam rūpi savos bažnyčios reikalai.

Pirmąją dieną vyks Sinodo posėdžiai, kurie prasidės 5 val. po pietų, o antrąją dieną sekmadienį bus laikomos iškilmingos pamaldos nuosavoje bažnyčioje, 1942 N. Spaulding Ave., Chicago, kurių metu pamokslą sakys svečias iš Vokietijos Liet. Liuteronų Bažnyčios Senjoras kun. A. Kelleris. Pamaldų pradžia 11 val. pr. piet.

Kolegija jau šiuo metu tam Sinodui ruošiasi ir duos 10-čio apžvalgą. Nueitas kelias gana ilgas, vingiuotas ir su kliūtimis, bet jis nueitas. Kolegija turi sunkumų susisiekti su kai kuriais kuratoriais, kurie pakeitę savo adresus, jai apie tai nepraneša. Kolegijos nuolatinė būstinė ir pastovus adresas yra nuosava bažnyčia, 1942 N. Spaulding Ave., Chicago 47, III. Kolegija labai pageidautų, kad kiekvienas lietuvių reformatas, kur jis begyventų ir kada jis bebūtų atvykęs į šį ar kitą kraštą, malonėtų jai apie save pranešti ir duoti savo adresą. Pasitaiko laišku, pajieškojimų ar žinių iš senos tėvynės ar Sibiro, kurias norima perduoti suinteresuotiems.

APAČIOJE: Kalbėdamas gražia, literatūrine lietuvių kalba Amerikos Balso programoje į Lietuvą, James F. Hawkins, Washingtono pašto įstaigos tarnautojas, pareiškė: „Tikėkime Dievu ir melskimės už taiką“. Hawkins išmoko lietuvių kalbos ir rašto, tarnaudamas Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono nuo 1930 iki 1940 metų.

MIRE PETRAS PIVARONAS

VELIONIS PETRAS PIVARONAS

Gegužės 16 d. Pittsburghe mirė plačiai žinomas visuomenės veikėjas Petras Pivaronas, 74 m. amžiaus. Velionis Pittsburghe turėjo didelę kepyklą, kurią vėliausiu laiku tvarkė sūnus Petras.

Petras Pivaronas buvo didelio darbštumo ir pasiaukojimo veikėjas. Jo pastangomis Pittsburgo universitete buvo įrengtas lietuvių kambarys. Velionis buvo ilgametis Sandaros pirmininkas, Amerikos Lietuvių Tarybos direktorius ir kitų klubų bei organizacijų narys. Buvo Vienybės skaitytojas ir jos bičiulis.

Mirusiojo kūnas palaidotas gegužės 20 d. Chicagos lietuvių tautinėse kapinėse.

PAKVIETIMAS NEW YORKO LIETUVIAMS

Nereikia pirkti bilietų, niekas nepaprašys aukų, nereikia rezervacijų... kviečiami visi lietuviai, kurie mėgsta gamtą, kurie visada žavėjosi meno kūriniais ir gražiomis programomis ir mėgo atvirame ore pasišokti ir padainuoti į **PR. LAPIENĖS VASARVIETĖS SEZONO ATIDARYMA**, kuris bus **BIRŽELIO 1**, šeštadienį. Visų laukia ir vaisės, nes šiomet vasarvietė mini savo gyvavimo dešimtmetį.

Šia proga primenama dar, kad visi lietuviai čia visada laukiami svečiai dienai, savaitei ar tik valandai. Prie vasarvietės 4 akry parkas kviečia jus čia ruošti piknikus, pasimaudyti arti esančiame jūrų vandenyje. Jūsų ir didesni suvažiavimai čia mielai priimami be jokio užmokesčio už tai, tik prašomi pranešti dieną, kad tuo laiku salė būtų tik jums skirta. O vasarotojai būtinai rezervuokite kambarius iš anksto. Nežiūrint žymių pagerinimų, kainos atostogaujantiems lieka tos pačios: nuo \$35 iki \$65 asmeniui savaitei. (Žiūrint kas kokias patalpas pasiskirs, visa kita visiems vienokia.)

Siuo laiku čia vyksta meno paroda ir tapybos demonstracijos -- dėmesio meno mėgėjams!

Vasarvietė nuo **NEW YORKO 50** mylių ir pasiekama iš Jamaica Long Island traukiniu iki Stony Brook, arba automobiliu 25A keliu iki Stony Brook geležinkelio stoties. Nuo čia stebėti **STONY BROOK LODGE** iškambą sukant po kairei, ir važiuoti tiesiai vieną mylių iki vasarvietės. **IŠ CONNECTICUT**: iš Bridgeporto persikelti laivu į Port Jeffersoną. Nuo čia 3: mylios iki Stony Brook Lodge.

Atvykstančius vasaroti pasitinka vasarvietės mašinos.

Adresas: **STONY BROOK LODGE**, Stony Brook, Long Island.
Telefonas: Stony Brook 7-0586

MINISTERIO ŽADEIKIO LAIDOTUVĖSE

Tiesinys iš 1 psl.

Lozoraitis, Juozas Kajeckas, Jonas Budrys, dr. Petras Daužvardis, Vytautas Stašinskas, prof. Domas Krivickas, dr. Albertas Gerutis, Anicetas Šimutis ir kiti.

Be visos eilės žinomų lietuvių visuomenės veikėjų, taip pat atvyko vadinamųjų veiksmų atstovai iš Amerikos Lietuvių Tarybos, Vliko, Lietuvos Laisvės Komiteto, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos ir Balso. Taip pat lietuviai iš Amerikos Balso ir kitų valdinių įstaigų.

Jie reišė užuojautą velionio našlei ir dukrai.

Kambarys, kuriame gulėjo mirusiojo kūnas, dabar žydėjo gyvų gėlių vainikais. Tarp tos daugybės gėlių buvo matyti kaspiniai su įrašais: Diplomatinė Taryba, SLA, B. K. Balutis, Lietuvos Laisvės Komitetas, Polski Narodowy, Estijos Respublika, Lietuvos Karo Veteranų Ramovė, Diplomatu Korpusas, Tarptautinė Valstiečių Unija, Bulgarij Tautinis Komitetas ir kitos organizacijos bei velionio draugai.

Atsisveikinimo apeigos buvo gana kuklios -- be žodžių, be kalbų. Mirusiojo šeima -- žmonai, dukrai ir giminėms -- pasitraukus nuo grabo, iš eilės ėjo Lietuvos diplomatinės tarnybos nariai, organizacijų atstovai ir veikėjai. Susirinkusiems apleidus rūmus, laidotuvių vyrai išnešė grabą, kuris buvo užtiestas Lietuvos vėliava.

Ryto saulei keliantis zenito link, automobilių vilkstyne pasiekė St. Matthews katedrą, kur mirusio garbei buvo atlaikytos pontifikalinės mišios. Apeigoms vadovavo pats katedros rektorius monsinjoras John Cartwright, asistuojant kun. Znotinui ir kitems. Apeigose dalyvavo arkivyskupas Patrick O'Boyle, vyskupas McNara ir vyskupas V. Brizgys. Pamokslus pasakė monsinjoras Cartwright ir vyskupas Brizgys. Pastarasis kalbėjo angliškai ir lietuviškai. Abu pamokslininkai reišė pagarbą velionii, taip pat užuojautos žodžius našlei, dukrai ir kenčiančiai tautai.

Apeigų metu katedros vargonai grojo Lietuvos himną.

Žmonių buvo apypilnė katedra. Be iš kitur atvykusiųjų, čia buvo susirinkę visi Washingtono lietuviai. Pirmose eilėse sėdėjo diplomatinio korpuso nariai, kurių tarpe valstybės pasekretoriaus vietininkas L. Henderson ir kiti politikos veikėjai.

Iš St. Matthews katedros, vėsiam pavasario vėjui dvelkiant, mirusiojo kūnas buvo palydėtas į Mount Olivet kapus. Čia, išskyrus monsinjoro maldą, apeigos vyko to paties paprastumo ženkle. Be kalbų. Net gėlių, kaip tokiais atvejais įprasta daryti, laidotu-

vių dalyviai nemetė į duobę. Grabui pasiekus duobės dugną, minia iš lėto skirstėsi. Teliko margaspalvių gėlių vainikai. Bet ir jie, uždengę naujai supiltą kapą, netrukus bus suvytę. Tik granito paminklas, vėliau pastatytas ant kapo, savo kukliomis raidėmis bylos, kad čia ilsisi žemaičių žemės sūnus, iki paskutinio savo atodūsiu tarnavęs Lietuvai.

Ministerio Povilo Žadeikio laidotuvės, daugeliu atvejų, buvo simboliškos. Tik reikėjo įsižiūrėti į dalyvių veidus, juose nebuvo sunku atpažinti buvusią Lietuvą -- Lietuvą nuo Didžiojo Vilniaus Seimo Vilniuje iki 1926 m. gruodžio 17 d. Kaune, kada lietuvis pirmą kartą pajuto, kad sava valstybė, kaip ir sava našta, gali būti sunki ir lengva...

Pro šį naujai iškastą kapą praėjo beveik visi buvusios Lietuvos politinio gyvenimo, darbo ir kovų palikuonys: katalikai, tautininkai, liaudininkai ir socialdemokratai. Čia praėjo pirmieji savanoriai kūrėjai, pirmieji ministrai, seimų nariai, konstitucijų kūrėjai ir visi tie, kurie kadaise, būdami jauni, savo gyvenimą dėjo ant vienos kortos.

Nuostabu, kad dabar jų veiduose buvo matomas vienas ir tas pats klausimo ženklas:

-- Kas užims Povilo Žadeikio vietą Washingtono?

Saulė buvo aukštai, kada mes apleidome Mount Olivet kapus. Kelias, kuriuo mūsų mašina iš lėto gruko, buvo nuklotas nukritusiais medžių žiedais. Vėjas pūtė, ir žaliomis lėšiomis sūbuojančiuose kaštonuose oru pavasario diena.

Mes atidavėme paskutinę pagarbą vienam iš paskutiniųjų Lietuvos nepriklausomybės sargybinių.

TARF TRIJŲ KŪEONIJŲ

Hartford, Conn. - Čia šiais metais kultūrinės organizacijos šiek tiek sukrito dirbti. Neseniai paminėjo Tėvynės Mylėtojų Draugijos 60 m. sukaktį, atgavino lietuvių radijo pusvalandį, persikvietė Bostono teatrą su „V. Kudirka“, o gegužės 11 d. vakarė įvyko koncertas.

Koncertą pradėjo F. Bočiūnas. Palydėjo, kad vyrų choras dar labai jaunas ir net nekrikštytas, bet, kaip vėliau teko išgirsti, dainavo kaip senis...

Chore dainavo 19 vyrų ir išpildė 14 dainų. Visos dainos savų kompozitorių.

Publika buvo nustebinta, kaip prie vyrų choro prisidėjo 17 moterų ir tapo 36 asmenų mišrus choras, kuris klausytojus gerai nuteikė padainuodamas dar 7 lietuvių kompozitorių dainas. Mišriame chore pasirodė ištisos šeimoms ir tikrai buvo gražu, kaip tėvai su vaikais, anot žemaičių, kibotų dainą.

Tris solo dainas padainavo Lilija Bastytė-Sidney, kaip ir visada, su puikiu pasiūkimu.

Abu chorus paruošė ir dirigavo Jurgis Petkaitis, visiems akomponavo N. Stadalnikaitė. Pranešinėjo D. Nenortaitė.

Trikampio pavidale stovi New Britainas, Hartfordas, Manchesteris. Šių vietovių veikėjai savo veiklą turi derinti, nes jei tą pačią dieną gretimose kolonijose vyksta po parengimą, tai sąlės būna pustuštės.

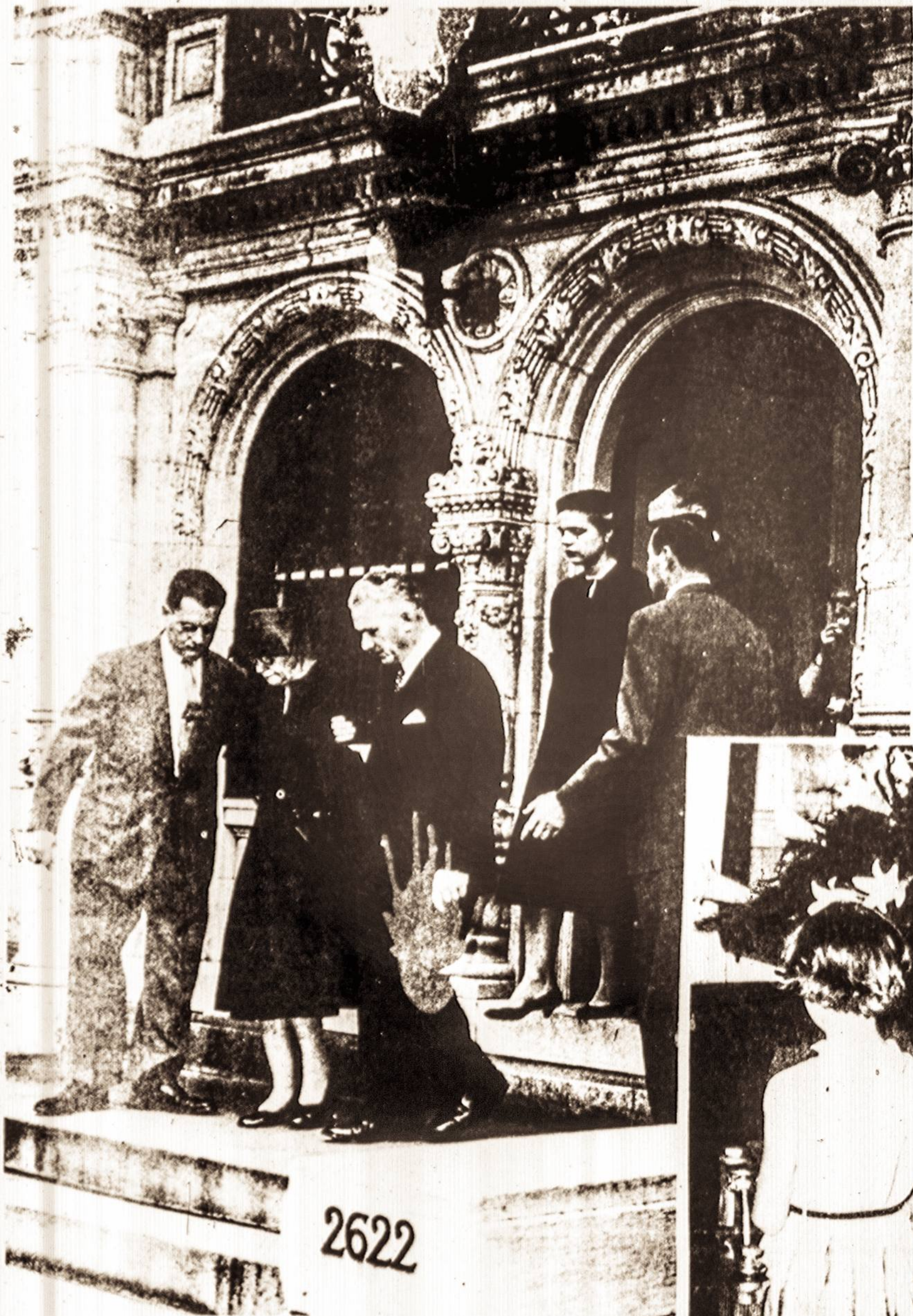
Alfonsas Burnelka

CASINO THEATER

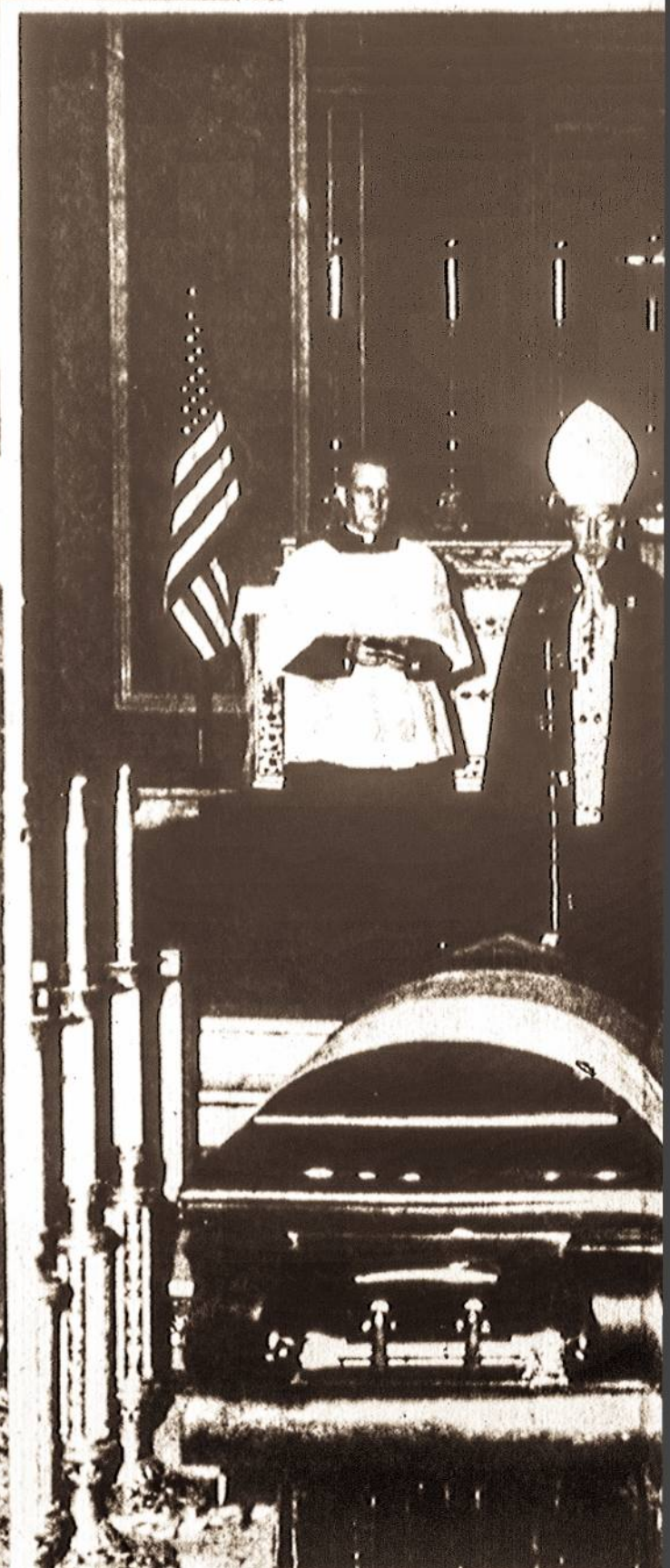
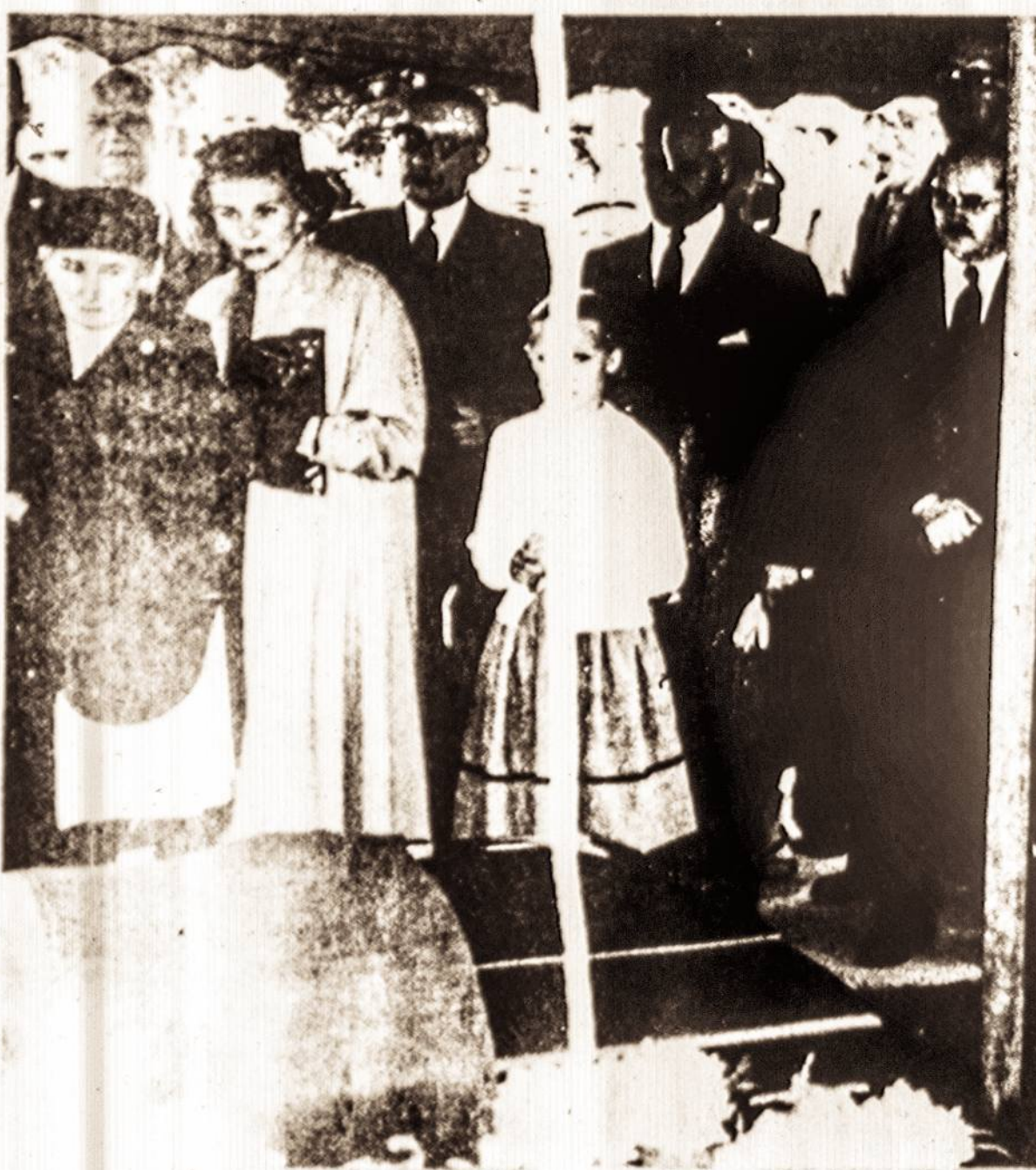
210 EAST 86th STREET,
NEW YORK CITY

Nuo gegužės 24 iki 30
UM THRON UND LIEBE

Luise Ullrich - Ewald Balsler
Wenn Die Sonne Wieder Scheint
Paul Kling & - Hilde Jansen

VIRŠUJE: Velionio našlė Marija Žadeikienė ir dukterė Mirga, išeinant iš Pasiuntinybės rūmų. DEŠINĖJE: Mergaitės klūpo prie krabū. APAČIOJE: Laidotuvių dalyviai prie kapo. Dešinėje (už stulpų) vyskupas V. Brizgys. (Vienybės nuotraukos)

ŽADEIKIO LAIDOTUVĖS WASHINGTONĖ

KAIRĖJE: Ministeris Povilas Žadeikis grabe. **DEŠINĖJE:** Plk. Narcizas Tautvilas neša velionio medalius bei ordenu ženklius. **APAČIOJE:** Diplomatines tarnybos nariai: St. Lozoraitis, J. Kajeckas, dr. P. Daužvardis ir J. Budrys. **APAČIOJE (į dešinę):** Amerikos Balso pareigūnas Alfonsas Petrutis praneša apie laidotuves. Mgr. J. Cartwright reiškia užuojautą velionio našlei.

(Vienybės nuotraukos)

VIRŠUJE: Laidotuvių dalyviai St. Matthews katedroje mišių metu. **KAIRĖJE:** Grabui nuleidžiant į duobę, stovi: A. S. Trečiokas, Aušra Blekaitienė, Jonas Mažionis, Juozas Ginkus ir kiti. **VIDURYJE:** (apačioje): Mgr. J. Cartwright su kun. J. Znotinu (dešinėje) prie altoriaus. Mirusiojo grabas užtiesamas Lietuvos vėliava.

(Vienybės nuotraukos)

KRYŽKELĖS BAJORIENĖ SU DUKRA IŠVEŽĖ Į PRŪSUS

Pilaitėje liko kryžiuočiai šeiminkauti

— Kilnūs komtūre Hermanai, — prabilo Griežė. — Hansas Zvibakas nukovė riterį Dranką ne kaip riteris dvikovojo, o kaip užpuolikas lauke!

— Kaip tai?! — nustebo komtūras, — paaiškinkite man.

— Kai riteris Drankas, pasodinęs brolio Hanso arkli ant paskutinių kojų, nepasinaudojo gera proga nuimti jam galvą, o įbedė savo kalaviją į žemę, kova turėjo būti trimitu atšaukta ir arba baigta, arba pradėta iš naujo! — paaiškino riteris Griežė ir įsisiurbė į kryžiuočius, kautynių liudininkus.

— Tai dėl ko to nepadare liudininkai? Aš senas, toli ir neprimatau.

— Trimitus jūs, garbingas komtūre, duodavote nuo sienų, o mes tik vykdėme jūsų valią, — atsakė vienas liudininkų ir nuleido akis.

— Mano dieve, čia ir mano esama kaltės! — sudejavo senas komtūras ir prisidengė ranka sau akis.

— Taip, garbingas komtūre, trimitų mes laukėme iš jūsų, — parėmė pirmąjį ir antras liudininkas.

— Be to, kilnūs komtūre, kai riteris Drankas įbedė į žemę savo kalaviją, pats brolis Hansas turėjo pasiskelbti nugalėtas esąs; jis to nepadare ir užtraukė ant visų brolių dėmę, o riterių — kerėtą, — baigė riteris Griežė ir pridėjo: — Mano pirštinė, kilnūs komtūre, pakelta, ir mes laukiame jūsų sutikimo ir palaimos!

Komtūras Hermanas nuleido galvą, padarė skaudamą veidą ir, palaiminęs juos rankos pakėlimu, sugrįžo į pilaitę.

Paskui jį sugrįžo ir riteris Griežė apsiėmė, ir Hansas Zvibakas pasilsėti.

Atnešė į pilaitę ir riterio Dranko lavoną.

Komtūras Hermanas iš pradžių dėl naujų kautynių buvo labai nusiminęs, nepatenkintas ir bijojo atsakomybės; bet vėliau, kai sugrįžęs į pilaitę visa tai gerai apgalvojo ir iš visų pusių apsvaistė, pasirodė jam, kad antroji dvikova ne tik viską gali atitaisyti, bet galų gale pasibaigti ad majorem dei gloriam ir viso ordino garbei. Ir iš tikrųjų: jei abu nelemto žygio dalyviai ir nuosavos bajoro Knystauto pilaitės pagrobėjai bus nebegyvi, tai ir ordinui neberekės rausti ir aiškintis nei svetimšaliams riteriams, nei kunigaikščiui Vytautui. Be to, galima bus, kur reikia, paaiškinti, kad tokia didelė auka ištiko juos ordino nutarimu, kaip bausmė. Čia komtūras Hermanas nematė nieko bloga ir neįtūtė jokios nuodėmės, nes šventai tikėjo, kad visi žygiai, visi įvykiai, klasta ir vylus, net ir žmogūdytė, nėra jokia nuodėmė panaudoti ten, kur liečia ordino garbę ir laimę. Tiesa, brolis Hansas Zvibakas, būdamas vokiečių kraujo, vis dėlto ordinui buvo artimesnis už riterį Griežą, bet riteris Griežė buvo reikalingesnis jiems dėl jo dvarų, turtų ir įtakos kitiems pavergtiems Prūsų kilmės bajorams. Ir jei dvikovoje kristų riteris Griežė, o ne brolis Hansas, tai ordino padėtis ir gerovė gal ir pašlytų... Bet tuo tarpu komtūras Hermanas galėjo būti ramus, nes gerai žinojo riterio Griežės smagią ranką ir aštrią kalaviją.

Dvikova įvyko pavakary, toje pačioje vietoje. Kovėsi kirviais, nes taip pasirinko Hansas Zvibakas. Dvikovos žiūrėti vėl išsipylė ant pilaitės sienų visa įgula ir visi dvariškiai; tik bajorienė su Laima nebebuvo pakviestos. Laimutė, sužinojusi, kad riteris Griežė kausis su Hansu Zvibaku, vėl pasidarė kaip negero vėjo užpūsta: vėl išblyško, nemastavo ir vis siuntinėjo mergas ant pilaitės sienų pažūrėti, kaip vyksta dvikova. Visi nekantriai laukė, kuo pasibaigs kova, ir pilaitėje visi kryžiuočiai ir dvariškiai buvo susirūpinę. Susirūpinę buvo ir bajorienė. Riteris Griežė, nors buvo pasikrikštijęs ir tarnavo kryžiuočiams, bet vis dėlto buvo artimesnis žmogus, negu komtūras Hermanas ar kiti. Jis paliko gerą apie save atsiminimą ne tik iš pirmo atsilankymo, bet ir dabar. Gal tik jis vienas, be pilaitės žmonių, nuoširdžiai liūdėjo su jomis dėl bajoro mirties ir nuoširdžiai norėjo joms padėti. Dabar, jei jį ištiktų nelaimė, tai bajorienė su dukra ir visais savo dvariškiais vėl atsидurtų kryžiuočius

nelaisvėj. Užtat, kai prabilo nuo sienų kovos trimitai, ir motina, ir dukterė užsidengė rankomis savo veidus ir ėmė šnibždėti maldeles, kad karo dievaitis Kovas nulemtų mūsų riterio Griežės naudai.

Po trečių trimitų ilgai nieko nebuvo girdėti. Veltui bajorienė ramino Laimą, siuntė savo tarnus pasiteirauti pas kryžiuočius, bet niekas nieko nepasakė. Pagaliau trimitai pranešė, kad kova baigta. Nuo pilaitės sienų nulipė kryžiuočiai vieni nubėgo į lauką pažūrėti lavono, o kiti suklaupė pilaitės kieme ir pradėjo melstis.

Netrukus atnešė į pilaitę Hanso Zvibako lavoną. Jam buvo sukaptas šalmas ir kruvina galva pasvirusi ant šono. Kartu atėjo riteris Griežė ir, kaip to reikalavo įstatai ir papročiai, visą naktį išstovėjo raitas ir su šarvais pilaitės kieme prie trobos, kurioje buvo paguldyti abiejų nukautųjų lavonai. Kai iki ryto neatsirado norinčiųjų su juo kautis, riteris Griežė nusėdo nuo arklio ir, pasimeldęs prie lavonų, nusiėmė šarvus.

Palaidojo abi dvikovos aukas pilaitės kieme. Palaidojo su pritinkančiomis riteriams iškilėmis ir pamaldomis. Ant kiekvieno kapo pastatė po kryžių ir uždėjo velionių riterių skydus ir šalms.

XXVII

Po laidotuvių komtūras Hermanas pranešė bajorienei, kad ji su dukra ruošūsi kelionę į Marienburgą ir kad galinti su savimi pasiimti, kiek norinti, mergų ir dvariškių. Bajorienė pasiėmė Visimantą, Šarką, keletą dvariškių, keletą totorių ir tris mergas. Kartu iškeliavo į savo gimtinę sodžių ir Kūlgailis. Visimantos vieton prižiūrėti pilaitės turtui ir šiaip ūkininkauti, kiek leis kryžiuočiai, bajorienė paliko ištikimą vyrą Rugelį.

Komtūras Hermanas pilaitės viršininku, nukautojo brolio Hanso Zvibako vieton, paskyrė broli riterį Maksą Lindenblatą.

Ketvirtą dieną, anksti rytą, kryžiuočių ir žemaičių būrys su garbingomis įkaitėmis išėjo iš Užbalių pilaitės į tolimą kelionę, į kryžiuočių sostinę Marienburgą. Nelinksmi išlydėjo būrį dvariškiai; juo labiau nelinksmi, kad dar prie bajorienės naujo pilaitės viršininko jiems buvo pranešta, jog jie visi turėsį pasikrikštyti, išsižadėti savo senųjų dievų ir būti paklusnūs naujiems pilies valdytojams.

Lyg pasmerkti amžinai pasilikti šioje raistų ir balų pilaitėje, žiūrėjo nuo sienų į iškeliaujančius brolius kryžiuočiai, patempę lūpą verkšleno Oskaras Fuchsas ir klykė už vartų dvaro mergos.

Rytas buvo šaltas; visi stogai, pievos ir žemė buvo padengta šalna; po kojų dundėjo gruodas ir šlamėjo sušalusį žolė. Raiste, duburėliuose, jau buvo sutrauktas ledelis ir skeldėjo po arklių kanojomis; gilesnėse vietose ir ten, kur nesiekė vėjelis, tvaskėjo kaip liūlys, ir sunku buvo atskirti, vanduo ar ledas.

Bajorienė apsisaitė kiauinių kailėlių skranda, užsidėjo aukštą sabalų kepurę, kurią kadaise jos vyras buvo parnešęs jai iš rusų dovanų. Jojo ji nedideliu, bet stipriu žemaituku, su niekuo nesikalbėjo, o tik dairėsi aplinkui ir kažką galvojo. Greta jos jojo Laimutė. Ir ji vilkėjo lengva sabalenu skrandele, laikė rankose lanką, o už pečių turėjo pilną tulę strėlių.

Kai jojo pro tą raistą, iš kurio medžioklės metu riteris Griežė išnešė ją ant rankų, Laimutė ir nesižvalgė, tikėtai žiūrėjo į arklio karčius. Jos mintys pynėsi su riterio mintimis, ir ji bijojo pakelti savo akis, kad nesusitiktų su jo akimis.

Greta bajorienės ir Laimutės jojo senas Visimanta, mergos, dvariškiai ir totoriai. Šarka jojo nuošaliai ir ėjo žvalgo ir palydovo pareigas. Jis vedė būrį ne per Padubysio girią, o šlaitais, ir tikėjosi iki nakties pasiekti pirmąją kryžiuočių pilaitę, kurioje pakeleiviai ir garbingos įkaitės galėtų ramiai ir patogiai pernaktvoti. Komtūras Hermanas nenorėjo apsistoti žemaičių sodybose ir tikėjosi pasiekti ordino pilaitę.

VASAROTOJAMS

Gražios gamtos aplinkumoje, prie Quaddric ežero, Thompson, Conn., priimami vasarotojai atostogoms, savaltgalams, išskyloms.

Zuvingas ežeras, geros žvejybos sąlygos apylinkėse. Paprasti ir motoriniai laivai.

Erdvūs miegamieji, dideli laisvalaikiams praleisti kambariai. Dušai. Televizija. Zaidimai.

Valstybės tvarkomi ir prižiūrimi Quaddric ir Memorial Parko paplūdimiai.

Virtuvė vedama prityrusio lietuvių virėjo.

Sezono pradžia birželio 1.

J. PAKNYS
Box 126, Thompson, Conn.
Tel. Putnam-Walnut 8-7736

ŠAUTUVAI

Kas tik medžioklės sportui reikalinga, yra gaunama mūsų krautuvėje. Mes parūpiname leidimus. Taip pat siunčiame šautuvus į Europą.

ZIRMO COMPANY

146 Park Row
New York 7, N. Y.
REctor 2-0231

Ramunių arbata visada yra gera gerti. Ramunių šviežių žiedų puse svaro kainuoja \$1.25.

Liepos žiedų arbata geria-

ma prakaitavimui sukelti, pusles, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų puse svaro - \$1.25.

Pupalaiskis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, skorbui, geltligei, reumatizmui ir kirminams išvartyti. Pupalaiskių lapų puse svaro - \$1.25.

Trejanka tinka pašalinti įvairiom vidurių piktybėm! Visą kartu gali gauti už prišlystus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

JUOZAS TYSLIAVA

Editor and Publisher

V. Gedgaudas, Managing Editor

V. Meskauskas, Associate Editor

Valerie Tysliava, Business Mgr.

Editorial & Business Office

412 Bedford Avenue

Brooklyn 11, New York

Tel. EVERgreen 4-0862

Entered as Second Class Matter

October 23, 1907 at the Post

Office of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

USA per year \$3.00

Other Countries \$6.00

Advertising rates on application

Pulgis šiandien švenčia pirmąjį savo gyvenimo pusšimtį. Tiesa, ne aht gimtojo Silio ežero pakrantės, bet Pietų Australijos sostinės Adelaidės Bowdeno priemiestyje, savo namelyje, kukliai, žmonos ir vaikų tarpe. Neišsitenka, tačiau, Pulgio šeimos šventė vien tikrai aname Bowdeno salionelyje: kažkaip skverbiasi ji po plačius Adelaidės priemiesčius, po visą Australiją, pagaliau, į visur pasaulyje, kur randasi lietuviai skaitytojai.

Išskelkime, tad, bent hipotezišką taurelę ir laikraštiniemis eilutėmis pabendruokime ir pagerbkime jau tikrai į vyrus išėjusį, solenizantą Pulgį, kilusį iš Gaidžių kaimo, nuo Silio ežero.

Pulgis — sakysite, kreipinys vis dėlto gana familiarus. Jau ne kokį piemenį, bet tikrai suaugusį vyrą, be to, dar rašytoją-lyriką, literatūros dvigubą laureatą, eksperantininką, intelektualą par excellence, sakysite, taip vadinti kažkaip negražu.

Bet prie Institucijų, juk, pono titulo niekas nededa, o kas per pastaruosius dvidešimt metų nors retkarčiais paskaitydavo lietuvišką laikraštį, tas žinos, kad Pulgis yra kažkas daugiau kaip rašytojas, žurnalistas ir kultūrininkas. Pulgis, mūsų kultūriniam gyvenime, jau pasidarė Institucija.

Pagaliau ir su Pulgio pavarde dar nelengva surasti teisybę. Visoje plačioje apylinkėje jo tėvai buvo žinomi pavarde Žemaitis. Ir keturi jo broliai Žemaičio pavardes nešiojo. Tačiau vežant Pulgiuką Utenon į progimnaziją ir išsiėmus gimimo metrikas, paaiškėjo, kad jį krikštijęs klebonas Pulgiuko pavardę užrašė Andriusevič. Taip Pulgis Andriusevičium ir pradėjo savo gimnazisto, vėliau studento dienas.

Jau vėliau, Kaune, Teatro Seminaro studentui pradėjus rašyti teatro recenzijas, iškilo klausimas, kaip pasirašyti spaudoje. Profesorius Balys Sruoga ir tarė: „Pasirašyk Andriusis“. Ir žodis tapo kūnu, ir Pulgis iš Žemaičio, per Andriusevičių, liko Andriusis.

Pulgis pasakoja: „Pirmosios vokiečių okupacijos metais Motiejus Miškinis buvo vertėju prie vokiečių komendantūros Juknėnuose, kur jis išsirūpino leidimą steigti lietuvišką pradžios mokyklą. Taigi, Motiejus Miškinis ir buvo mano pradžios mokytojas. Vėliau tėvas nuvežė mane Utenon — progimnazijon. Apsigyvenau bendrabutyje, kur mus maitino Amerikos lietuvių suauktais konservais. Žiūrėk, kartais neatveža tai konservų, tai dušnos — ir pabadauti tekdavo, bet nelabai tai jaudindavo jaunų gimnazistų... Už visokiausios gimnazistiškas išdaigas porą kartų vos iš progimnazijos neišmetė. Bet išsilaukiau ir 5 klases Utenoje baigiau.

Taip, 1923-siais, pėsti su draugu ir atžygiavome į Kauną mokyti...“

Pulgis esperantininku tapo dar Utenos progimnazijoje. Ir esperantizmas buvo vienas iš didžiausių jo turčių. Visame pasaulyje jis rasdavo vėliau draugų esperantininkų, kurie padėdavo, paremdavo, patardavo. Ir tik Kaunan atvykęs kaimo jaunuolis per esperantininkus tuojau buvo priimtas į tuometinę Kauno intelektualinę buržuaziją.

Pirmuosius honorarus už literatūrinius darbus gimnazistas Pulgis taip pat gavo už Krėvės vertimus į esperanto kalbą, kurie buvo spausdinami tada Adomo Jakšto redaguojamame Litova Stello. Nedideli, tiesa, buvo honorarai, Pulgio žodžiais: „Na, žinai, papirosams užtekdavo.“

PULGIS

ŠVENČIA PUSŠIMTĮ

Pulgis kakavos šiandieną nė į burną neima. Mat, „Unra jau ir tada (1923-25) buvo,“ pasakoja Pulgis, „Gimnazistų bendrabutis maitinosi daugumoje pakietėliais iš Amerikos, kuriuose būvę labai daug kakavos. Tai mus ir girdydavo kakava ištisais mėnesiais“.

Gyveno bendrabutyje ir mokėsi „Aušroje“. O „Aušros“ gimnazija tais laikais buvo itin įdomi tuo, kad joje šalia kaimo vaikų, mokėsi jau ir visa eilė lietuvių miesčionių vaikų: „Bagočiai“, sako šiandien Pulgis, „Iš tos aplinkos išaugo ištisa karta naujosios lietuvių šviesuomenės. Kartu su Pulgiu mokėsi Miškinis, Aleksandravičius, Jakševičius, Gliada...“

Leido tada aušroka „Šepčelijadą“ — gimnazijos epą. Vienas uoliausių jos bendradarbių, žinoma, buvo ir Pulgis, nuo kurio plunksnos, gal, daugiausiai „tekdavo“ matematikos mokytojui. „Mokytojas, gal, ir neblogas buvo, gal ir per daug aš jį vanodavau, bet kad tos pačios matematikos aš visiškai negalėjau suprasti...“ Pagaliau iš visų matematikos dalykų gavęs po pataisą, nutarė aštuntąją klasę baigti Suaugusiųjų Gimnazijoje, kurią 1926-siais ir baigė.

Pulgis pasakoja: „Vabzdelius, žoleles, žiedelius visuomet labai mėgau. Zoologija, botanika, biologija buvo mano mėgiamiausi dalykai gimnazijoje. Tad abiturą gavęs, ir nuėjau į Gamtos — Matematikos fakultetą. Ach, nuvarė į laboratoriją ir liepė pilstyti visokius skysčius iš vamzdelio į vamzdelį... Vaje, tik žiūriu, kad kažką padegiau, kad pusė vamzdelių sudaužyta...“ Taip po 3 mėnesių Gamtos-Matematikos fakultete, perėjo į humanitarinį, kur studijavo anglistiką. „Anglistiką pasirinkau, nes jau gimnazijoje anglų kalba man sekėsi“. Ir šiandien Pulgis bus, bene, vienas didžiausių amerikiečių ir anglų literatūrų žinovas lietuvių tarpe.

Pulgis Kauno Meno Mokyklą lankyti pradėjo lygiagrečiai su gimnazija. Galdiko ir Dobužinskio klasėse išklause pilną grafikos kursą. „Kaip gimnazijoje matematika, gamtos fakultete vamzdeliai, čia mane kankino visokios braižybos, anatomijos... taip, kad Meno Mokyklos, galų gale, irgi nebaigiau.“ Meno Mokykloje tuo metu spietėsi tikroji Kauno bohema. Pulgis tada susigalvojo „uniformą“: tuoj po keliais suveržtos kelnės, juodi atsilapoję marškiniai iš po kurių matėsi balta krakmolyta apikaklė su didžiule, menininkiška varlike.

Pulgis 1928-siais pasikinkė žemaituką ir išvažiavo visai vasarai pasivažinėti po Europą. Per Rytprūsius, Koridorij, Vokietiją, Čekiją, pasiekė Vieną, iš kur grįžo namo. Tuomet J. Petrėnas, tik pradėjęs leisti Dieną, jauną turistą tuoj pat angažavo parašyti savo kelionės įspūdžius.

„Nuo to laiko ir pradėjau duoną pelnytis rašymu“, pasakoja Pulgis. Kiekvieną vasarą išvažiudavo pasivažinėti po Europą. Aplankė, Vokietiją, Austriją, Prancūziją, Italiją, Angliją,

Ispaniją, Portugaliją, Maroko. Kelionės įspūdžius siuntė laikraščiams: Dienai, Bangom, Lietuvos Žiniom, Ukininko Patarėjui ir kitur.

„Studijuoti, taip ir nebeliko laiko. Pavasarį, kada reikėdavo ruošti egzaminams, man jau rūpėdavo kokį Europos kraštą vėl aplankyti...“ Su universitetu galutinai atsiskyrė 1932-siais.

„Vienintelis dalykas, kurį per šešeris studijavimo metus tikrai sąžiningai ir metodiškai išklasiau, tai buvo Balo Sruogos Teatro Seminaras“.

Pulgis, bene, šviesiausių prisiminimų turi iš savo darbo ir gyvenimo metų Klaipėdoje.

1934 metais Pulgį pakvietė Klaipėdon Lietuvos Keleivio redakcija (tuomet vienintelis lietuviškas Klaipėdos Krašto dienraštis, gotiškomis raidėmis spausdinamas) kur jis tapo kultūrinių reikalų redaktoriumi. Vėliau Ignas Šeinius Klaipėdoje suorganizavo Vakarus, tapusiu vienu vyraujančių Lietuvos dienraščių ir Pulgis pasidarė V. kultūrinės dalies redaktorius. Čia rašė recenzijas, straipsnius, reportažus.

„Klaipėda buvo tikras ir visapusiškas mūsų langas į Vakarus“, kalba Pulgis. „Nuolatinis kontaktas su vakariečiais per laivų įgulas ir jų kapitonus, per visokias ekskursijas visą Klaipėdą kažkaip suaktyvino. Vokiečiams Klaipėdą užėmus, ir vėl Kaunan grįžus, jaučiausi labai nejaukiai. Po Klaipėdos Kaune jaučiausi kaip provincijoje.“

1936-siais Pulgis Klaipėdoje ir apsidėdė su jauna mokytoja Marija Ščėnavičiute.

Pulgis „Don Kichotą“ versti užsidedė dar „Aušroje“, kada tuometinis gimnazijos direktorius ir literatūros mokytojas prof. Mykolas Biržiška pasakojo apie tūlą Lietuvos bajorą, kuris išmoko ispanų kalbos vien tikrai tam, kad galėtų Cervantesą skaityti originale. Su laiku ir Pulgis išmoko ispanų kalbą (šalia 9-nių kitų) ir apie pilno „Don Kichoto“ išvertimą pradėjo vis labiau galvoti. Iš Klaipėdos grįžęs Kaunan, susitarė su „Sakalo“ leidykla ir gavęs avanso išvažiavo tėviškėn versti. Tačiau Lietuvą okupavo bolševikai ir „Sakalas“ tapo nacionalizuotas. „Don Kichotą“ leisti buvo pasiryžusi ir Valstybinė Leidykla, kuri gavusi dalį rankraščio, Pulgiui davė tolimesnį avansą, kad įgalintų darbą tęsti toliau. Bolševikų okupacija pakeitė vokiečių, kurių laikais Valstybinė Leidykla „Don Kichotą“ ir išleido.

„Don Kichoto“ vertimą į lietuvių kalbą, be Kniukštos (buv. „Sakalo“ savininkas), vadinasi, apmokėjo dar ir bolševikai su vokiečiais. Bent tokia okupantų nauda...“ su šypsena reziumuoja Pulgis.

Pulgio recenzijų, feljetonų, humorėskų, gamtos mokslo populiarizacijos, šiaip kultūrinių rašinių pilna lietuviška periodika nuo pat 1928 metų. Kolegų Santvaro, Gustačio ir Brazdžio draugėje su literatūros koncertais apvažinėjęs kuone visas Vo-

kietijos lietuvių pusbadžias stovyklas, optimistiškai skelbdamas, kad „vis dėlto juokiamės“, Pulgis prisėdo rašyti pirmos savo „rimtos“ knygos. Taip gimė lyrinės apysakos „Anoj pusej ežero“. Jau Australijoj gyvenant rašė jo „Sudiev, kvietkeli“ ir „Tipelis“. Vadinasi, iš viso trys parašytos knygos, kurių dvi (!) tapo premijuotos. Šita proporcija vis dėlto sugaro tam tikrą rekordą, gal, net ne vien tikrai lietuvių raštijoje.

Pulgis pasakoja: „Nevažiavau Amerikon, nors galimybių, gal, ir būtų būvę. Tai buvo reakcija ir demonstracija prieš nereikalingą gyvenimo triukšmą. Kelis kartus esu buvęs Anglijoje anksčiau ir pasirinkau emigruoti Australijon, nes įsivaizdavau šitą kraštą, kaip ramų angliško gyvenimo užkampį. Atvažiavęs maždaug tą ir radau. Tikrai nesigailiu ne Amerikon išvažiavęs. Miesto biblioteka čia turtinga, lietuvišką spaudą gaunu, laiko kūrybai pakanka — ko daugiau ir bereikia? Didmiesčius mėgstu: Berlyne, Paryžiuje, Madride aš tikrai daug ką pasisemdavau. Bet ne Sydnejuje. Išgyvenau tenai porą metų: sėdėdavome su Kazoku, Salkausku, ukrainiečiu Kmitu Arabų kavineje, gurkšnodavom kavą ir plepėdavom. Bet visa aplinka netikra. Kavinėse tik visokie biznieriai, spekuliantai, o intelektualų nėra... Persikėliau Adelaidėn, bėgdamas nuo melagingo triukšmo.“

Pulgis pasakoja: „Ach, didžiausia mano gyvenimo svajonė, tai apsigyventi prie gimtojo Silio ežero ir rašyti. Nepatogu tik būtų, nes Gaidžių kaime nėra bibliotekos. Bet vis kaip nors...“

Pulgis kasdieninę duoną šiandien užsidirba kaip pašto valdininkas: komanduoja telegramas išvežiojančius berniukus. Be to, rašo spaudai: recenzijas, feljtonus, essays. Rašo ir naują knygą (gandai eina, kad — knygas). Be to, užsiima dar dviem dalykais: augina tabaką ir raugia vyną. Dabar australišką rudenį, jo rankos kuone kruvinai pūslėtos: tai su kočėlu spausintų vynuogių pasėkos. „Galvojau minkyti kojomis, bet kažkaip baisu to perdidelio bukieto...“

Pulgis, šešiolikmetis, pėščias atėjo iš Utenos į Kauną. Pėščias atėjo į Laikinąją Sostinę, į gimnaziją, į Meno Mokyklą, į Universitetą. Pėščias atėjo į bepradedančios bręsti naujos Nepriklausomos Lietuvos Kultūros Epochą. Ir Pulgis brėndo kartu su pačiu kultūrinio gyvenimu. Ir šiandien Pulgis, gal, daugiau negu kas kitas, serga Gaidžių kaimo, Silio ežero, serga ir lietuviškos kultūrinės aplinkos (aplinkos su kuria jis kartu brėndo) nostalgija.

R. E. M.

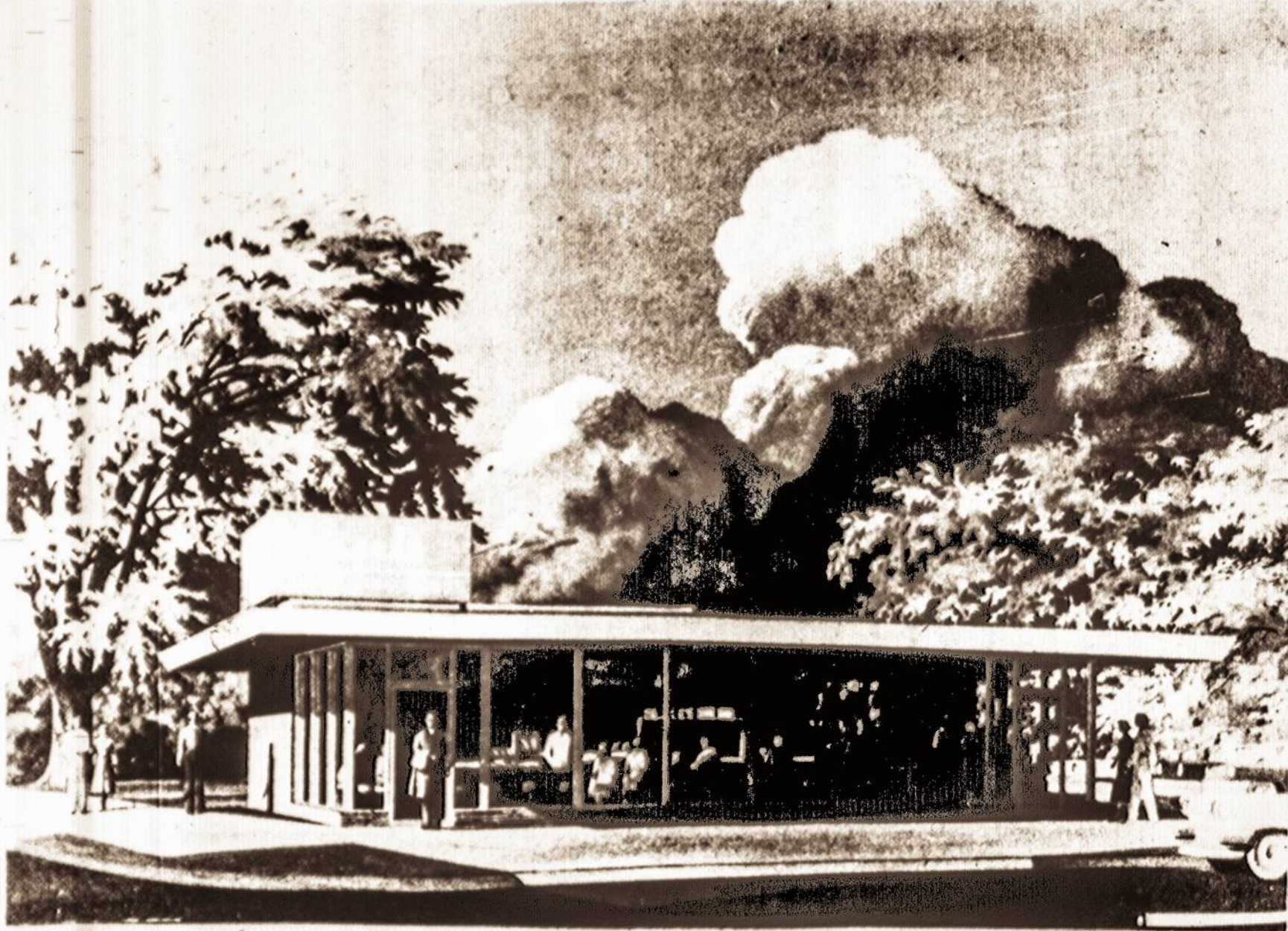
ŽODIS SKAITYTOJAMS

Neseniai sukako vieneri metai, kai Vienybė Jūs lanko naujuose rūbuose. Naujoji spaudos technika laikraščiu atidengė plačius horizontus: daug paveikslų ir tai vis iš lietuvių gyvenimo...

Bet tai nereikia, kad dabar laikraščio našta yra lengvesnė. Priešingai: išlaidos yra padidėjusios.

Prenumerata tebėra svarbiausias laikraščio pajamų šaltinis. Todėl Jūsų reguliarus prenumeratos atnaujinimas — geriausia talka Vienybei. Kada Jūsų prenumerata baigiasi, rasite greta savo adresu.

- VIENYBĖ

DETROITE nerasite gražesnio ir modernesnio kaip MISSEL'S FINE FOODS restorano, kurį atidaro lietuviai savininkai James ir Albina Missel (Miseliūnai) naujame specialiai pastatytame name, 13611 Grand River. Restorane, veikiančiame 24 valandas, prityrę virėjai gamins naujausiomis priemonėmis augščiausios kokybės valgius ir gėrimus. Valgiai ir gėrimai bus patiekiami netik viduje, bet ir automobiliuose. Norintieji, specialiuose induose, galės šiltą valgį patogiai parsivežti namo. Atsilankiusieji netik skaniai pasisotins, bet ir gražioje aplinkoje praleis maloniai laiką.

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys ir Alvina Buividai

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai. Vakarais muzika prie baro.

DU ORKESTRAL FLOOR SHOW IR ŠOKIAI

80 St. Marks Place (8th St. ir 1st Ave.) New York, N. Y.

Telefonas: GRamercy 7-9765

Atostogos kalnuose ADIRONDACK INN

JONAS URBONAS
Savininkas ir Vedejas

Šioje mišiniškoje Adirondack kalnų vasarvietėje rasite viską: gryną orą, puikius kambarius, sveiką maistą, golfo lauką, teniso aikštę, ežerą su paplūdimiu, įvairius sportinius žaidimus.

SACADANGA PARK, N. Y.
(Netoli nuo Amsterdam, N.Y.)
Tel. Northville 175-176

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų ir vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų, Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAZELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telefonas HYacinth 7-4877

PARK FLORIST

MATTHEW MAŽEIKA, sav.
Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VIrginia 9-3112

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIŪSTI Į
SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRAŠTUS

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Ši firma yra Maskvoje Intourist įgaliota čia vietoje imti muitą už siunčiamus daiktus į SSSR.

Klijentų patogumui veikia šie skyriai:

11601 Jos. Campau Ave., Detroit 12, Mich. Tel. Townsend 8-0298
832 North Seventh Street, Philadelphia, Pa., Tel. WA 3-1747
121 S. Vermont St., Los Angeles, Calif. Tel. DUnkirk 5-6550
78 Second Ave., New York, N. Y., Tel. ORchard 4-1540
651 Albany Ave., Hartford, Conn., Tel. CHapel 7-5164

Galima beveik viskas siūsti -- nauji ir devėti rūbai, maisto produktai, o taip pat įvairūs vaistai, Streptomycin, Penicilin, Rimofon ir kt. Vaistai siunčiami oro paštu, gavėjui pristatomi per 7-10 dienų.

Taip pat siunčiamos rašomos mašinėlės įvairiais alfabetais, akordeonai, siuvinamos mašinos. Pristatymas garantuotas ir gaunate gavėjo parašą.

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Telefonai: INgersol 7-6465, 7-7272

Atidaryta kasdien ir sekm. nuo 9 iki 6 v., sešt. nuo 9 iki 4 val.
Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas neatidėliojant ir paskyrimo vietą pasiekia per 7 savaites, oro paštu per 8-10 dienų.

GEROS ŽINIOS VISIEMS

NORINTIEMS SIŪSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR SSSR

Po didelių šios firmos pastangų Intourist vėl patvarkė, kad vartoti drabužiai siunčiami į Lietuvą ir SSSR būtų vertinami kaip nešioti. Nuo gegužės 1 d. nešioti drabužiai šios firmos įstaigose bus įvertinami realistiškai, tad

NEREIKĖS MOKĖTI UŽ NEŠIOTUS DRABUŽIUS

kiek, kiek už naujus, o tik tiek, kiek tie drabužiai verti vietos rinkoje.

PARCEL DEPARTMENT

GLOBE TRAVEL SERVICE

SO. BOSTON, MASS.
Room 10, Ellis Bldg. 409 E. Broadway
Tel. ANDrew 8-8764. Kasd. 9-7.
Sest. 8-12 val.

NEW YORK 23, N. Y.
1991 Broadway, tel. LYceum 5-0900
Kasd. ir sest. 9-5. Sekm. uždaryta.

DETROIT 10, MICHIGAN
6446 Michigan Ave., tel. TASHmore
5-7560. Pirm. iki ketvirt. 9-6.
Sedm. uždaryta. Penkt. ir sest. 9-9.

Galite siūsti maisto produktus, rūbus, rūbams medžiagas, avalynę, vaistus ir kitus daiktus. Kiekvienas siuntinys apdraustas ir garantuojamas pristatymas be atskiro atlyginimo. Kiekvienas siuntinys gauna gavėjo pasirašytą pakvitavimą.

Siuntiniai išsiunčiami skubiai, be atidėliojimo ir pristatomi greitai.

Veikiama specialiu susitarimu su INTURIST (Maskvoje) ir siuntiniai siunčiami į visas Sovietų Rusijos dalis. Muitai apmokami čia, taip, kad gavėjas neturi primokėti.

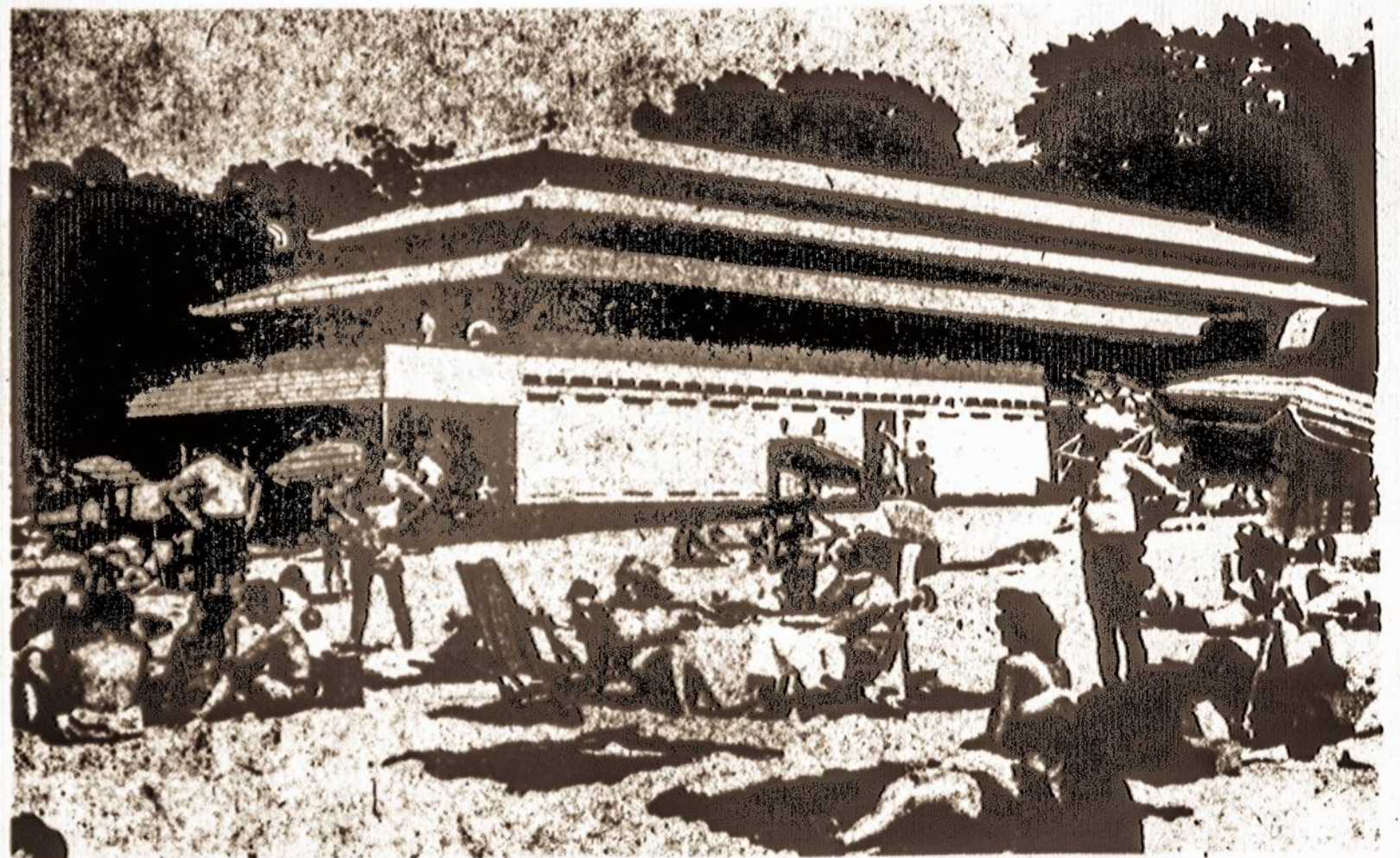
Parcel Dept. GLOBE TRAVEL SERVICE savo įstaigose turi įvairių audeklių, maisto produktų ir kitų daiktų savo klientų patogumui. Siuntinius galite Parcel Dept. GLOBE TRAVEL SERVICE įstaigoms siūsti patalpoje, tuoj gausite sąskaitas, ir jūsų siuntiniai bus sutvarkyti ir išsiunsti paskyrimo vieton.

Savo siuntinius siūskite per įstaigą, kuri savo pasitikimumu įgijo 25 metų geru pataravimu.

PRAŠYKITE INFORMACIJŲ IR KATALOGŲ.

LAIKAS RUOSTIS ATOSTOGOMS...

Geresnės, gražesnės ir patogesnės vietos vasaros atostogoms ir piknikams, kaip GREEN PAVILLION prie puikaus Ronkonkoma ežero, niekur nerasite. Palangos smėlio paplūdimis, didelis restoranas, ilgas baras, erdvi salė šokiams bei pramogoms, aikštė automobiliams, įvairios sporto bei žaidimo priemonės pirmos rūšies maistas ir neribotas gėrimų pasirinkimas. The Green Pavillion savininkai, Petras ir Frances Cibuls, kviečia tautiečius ir jų organizacijas dabar užsisakyti datą bei laiką savo atostogoms, iškydoms bei piknikams.

THE GREEN PAVILLION Lake Ronkonkoma, L. I.

(Tel. Ronkonkoma 9-8536, 9-8550 arba BA 9-3324)

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži, nes jie atgabenami lėktuvais.

Gydytojai sako, kad maitinimasis pieno produktais, ypač sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.

Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš fermos atvežtų kiaušinių.

Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
Telefonas: TW 4-8087

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ

IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte -- koncertą, vestuves, šokių ar prakalbas -- Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

J. Weinstein

Reikalų Vėdėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Evergreen 7-1123

TRAUN'S BAR

RESTORANAS IR BARAS
AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. COR. 7th IR DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas: Evergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N. Y.
Telefonas: Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms.

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vėdėjas
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Telefonas: STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue Woodhaven, N. Y.
Telefonas: Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 Marcy Avenue Brooklyn, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTFIKIAMOS IR KITUR)
Telefonas: Evergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 North Wood Avenue Linden, New Jersey
Telefonas: Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 Metropolitan Avenue Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
(vairiems reikalams).

LIETUVIAI ADVOKATAI

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)

41-40 74th Street
Jackson Heights 73, N. Y.
Newton 9-6620

KESTUTIS W. MICHELSON

87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.

37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

ANTHONY J. WESLAN

16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRIangle 5-6116

A. Andriuskevicius

Lakrodirininkas ir Juvelyras
DIDELIS PASIRINKIMAS
Brangenybių

485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 4-2318

John Baltaduonis

FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

J. Markiewicz

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktoriai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

Elmhurst Auto

COLLISSION REPAIRS

ZIGMAS ZALIAUSKAS
Savininkas

Taisoma, parduodama tarpininkaujama ir padedama nupirkti automašinas. Sūžinimas, geras ir prieinamas patarnavimas

90-30 43rd Avenue
ELMHURST, N. Y.
Tel. IL 7-1400 ir OL 7-1437

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS * RESTORANAS
SALE VESTUVĖMS, SUSIRINKIMAMS, PARENGIMAMS.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewoode)
Tel. EV 2-9586

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS

Salankstyti automobilių dalių ištiesinimas, pakėlimas
naujomis, dažymas ir poliravimas.

697 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Telefonas: Evergreen 8-9794

HELEN POVILANSKIENE

BARAS ** RESTAURANAS
SALE ŠEIMYBINĖMS PRAMOGOMS

188 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 4-9737

PAJAMŲ MOKESČIŲ (Income Tax business and individual)
buhalterijos ir apdraudos reikalais kreiptis į

FRANK DIMAS - PUBLIC ACCOUNTANT -
INSURANCE BROKER - ĮSTAIGA

764 CYPRESS AVENUE, RIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du bloka! nuo Myrtle Ave. stoties, važiuojant Canarsie line)
Įstaiga atdara kasdien nuo 3 v. p. iki 9 v. v.
Sėktadieniais nuo 10 v. r. iki 6 v. v.
EV 1-4774, MI 2-4076

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

108-85 LEFFERTS BOULEVARD, RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 3-3544

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių ufoųgų Brooklyne.

878 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 4-9333

DRAUDIMO REIKALAMS, TAKSŲ (INCOME TAX) PARUOSIMUI,
NOTARINŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMUI, KREIPTIS Į

JUOŽĄ ANDRIUŠĮ

GENERAL INSURANCE BROKER

CONSULTANT * NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami įvairūs
dokumentai ir atliekami visų rūšių draudimai:
gyvybės, namų, baldų, automobilių, biznų ir t.t.

GERAS PATARNAVIMAS

Kreiptis kasdien iki 8 val. vak. Šešt. iki 6 v. v.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas Virginia 7-4477

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

VIRGINIA 6-1800

New Yorkas ir Apylinkė

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

J. Matulionis, L. Bieliukienė, dr. N. Braženaite, U. Karvelyte ir M. Kižyte gegužės 7 dalyvavo The Women for Freedom of Europe organizacijos susirinkime, kur skaitė paskaitą iš Formozos grįžusi rašytoja G. Fitch.

P. Zostautienė su dukteria Stella Abraitiene išskrido į Chicagą dalyvauti anūko laidotuose.

V. Jonuškaitė ir V. Žukauskas praeitą sekmadienį dalyvavo ALTS skyriaus koncerto programoje, Philadelphijoje. Aktorius Žukauskas netrukus skrenda į Los Angeles, Cal.

L. Tamošaitis, Woodhaven, N. Y., savo neseniai įsigyto namo „pamatams sustiprinti“, praeitą šeštadienį buvo pasikvietęs Petrą Mačiulaitį, Kazį ir Engeniją Trečiokus, Gudus, Penikus ir kitus artimus draugus.

V. Abraitis, P. Ališauskas, A. Senikas, J. Valaitis ir kt. vyksta į ALTS seimą Clevelande atstovauti 11 skyrių.

G. Siliūnienė pradėjo lankyti braižybos institutą, norėdama baigti dar Lietuvoje pradėtas studijas.

B. Jasutytės ir A. Prasausko sutuoktuvės įvyks šį šeštadienį, gegužės 25 d. Jaunoji yra iš Worcester, Mass., aktyvi skaudžių veikėja, neseniai baigusi gailingųjų seserų mokyklą.

J. Marcinkevičius, su žmona ir dviem vaikais atvykęs iš Argentinos, lankėsi Vienybės redakcijoje ir užsiprenumeravo laikraštį.

J. Ginkus, dr. B. Nemickas, V. Rastenis, Trečiokai, Budreckiai ir kiti New Yorko bei apylinkės lietuviai buvo nuvykę į Washingtoną dalyvauti Ministerio Povilo Žadeikio laidotuose.

Ona Simonienė, buvusi Januškaitė, prašoma atsiliiepti šiuo adresu: J. Marcinkevičius, 222 Linden St., Brooklyn 22, N. Y.

Bronius Kulys, V. Stasiukynas, B. Svalbonas, V. Padvarietis, K. Kepalas sudaro naują JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apylinkės valdybą.

JAV LB New Yorko apylinkių atstovų suvažiavime, gegužės 25 d. 5 v. p. p. Liet. Piliečių Klubu salėje, New Yorko Pirmąją Apylinkę atstovauti išrinkti šie atstovai:

V. Alksninis, A. Butas, A. Dumbrienė, K. Kepalas, V. Padvarietis, V. Stasiukynas, M. Kregždienė, B. Kulys, A. Konec, A. Novickis, D. Penikas, J. Remėza, V. Šventoraitis, B. Svalbonas, L. Virbickas ir S. Vaškys.

SEKMADIENI FUTBOLAS

Šį sekmadienį, gegužės 26 1:30 val. p. p. Lietuvių Sporto Klubas žaidžia savo aikšteje draugišką rungtynę prieš New Yorko ukrainiečius.

Po rungtynių, 5 val. p. p., Winter Garden salėje, specialus klubo susirinkimas.

Fabijonas Neveravičius, rašytojas, Santarvės redaktorius, kalbasi su Vienybės bendradarbe Emilija Cekiene. Svečias iš Londono lankėsi New Yorke, kur vietos veikėjai jam buvo surengę priėmimą.

PAGERBĖ NEVERAVIČIŲ

Praeitą pirmadienį, geg. 14 d., Liet. Pil. Klubu salėje buvo pagerbtas iš Londono atvykęs rašytojas Fabijonas Neveravičius.

Jis yra vienas iš rezistentų kūrėjų, šiuo metu gyvena Londone, Anglijoje ir yra Santarvės žurnalo redaktorius.

F. Neveravičius susirinkusius supažindino su Anglijos lietuvių gyvenimu bei visuomenine veikla. Tarp kitko pažymėjo, kad materialinės sąlygos ten žymiai blogesnės, betgi lietuviškos kultūros židinių, lyginant lietuvių skaičiumi, nėra mažiau, kaip čia.

Taip pat vaizdžiai apibūdino Anglijos lietuvių jaunimą, jo veiklą bei ateities galimybes.

Po to įvyko bendros vaišės. Svečio pagerbti susirinko gausus būrys jo artimų bičiulių bei pažįstamų. Jų tarpe taip pat neseniai iš Europos atvykęs svečias dr. A. Gerutis.

Susirinkimui pirmininkavo J. Žilinskas.

ALTS SKYRIAUS VEIKLA

Liet. Taut. S-gos 11-jo skyriaus metinis susirinkimas įvyko geg. 12 d., J. Valaičio svetainėje, Woodhaven, N. Y.

Skyriaus pirm. V. Abraitis apibūdino praeitų metų vei-

klą, pastebėdamas, kad susirinkimų skaičiumi skyrius pasigirti negali, tačiau visi nariai aktyviai reiškesi savo dalyvavimu, darbais ir aukomis, paremdami kitų tautinių organizacijų veiklą.

Dr. M. Colney paminklui statyti susirinkimo dalyviai suaukojo apie 100 dol. Taip pat parėmė studentų s-gos leidžiamą K. Ostrausko veikalą „Kanarėlės“, iš anksto dauguma narių užsiprenumeruodami. Clevelando LTS-gos suvažiavimui paremti paskirta 35 dol. ir nutarta gausiai patiems jame dalyvauti.

Išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro: V. Abraitis - pirm., S. Mackevičius - sekr. ir J. Sirusas - išd. Po to įvyko narių draugiškos vaišės.

RYTINIO PAKRAŠČIO VILKIUKŲ STOVYKLA

Kaip ir pereiniais metais, šiemet LSB JAV Pirmajame Rajone bus viena stovykla visų vietovių vilkiukams (skautai 8-12 metų). Organizaciniai stovyklos paruošimo

Šį šeštadienį, gegužės 25 d., 2 v. p. p. visi skautai sportininkai renkasi McCarren parke (Union ir Driggs) Brūklyne. Čia bus sportininkai, kurie atstovaus New Yorko skautus sporto šventėje, Worcester, Mass.

Birželio 8 d. šeštadienį, New Yorko pavergtųjų kraštų skautai organizuoja skautiškam jaunimui išvyką prie jūros. Išvykos vieta – Pelham Bay Parkas, tuoj už White Stone tilto. Programoje bus tinklinio varžybos tarp visų tautybių skautų komandų, maudymasis su vandens sportu, užkandžiai ir vakaro tarptautinis laužas.

Pabaltijo Moterų Taryba, kurioje dalyvauja ir lietuvės, atstovaus General Federation of Women's Clubs Kongrese, kuris įvyksta pirmąją birželio savaitę, Ashville, Kentucky.

darbai jau įpusėję. Stovyklai vadovaus šio Rajono vilkiukų skyriaus vedėjas ps. J. Benešius. Stovyklos vieta bus ta pati, kaip ir praeitais metais – Ericksono ūkyje, So. Woodstock, Conn. Stovyklos laikas numatomas nuo liepos 13 d. iki liepos 27 d. Maisto tiekimu rūpinsis sk. v. sl. A. Glodas, o jį gamins Br. Jucėnienė, padedama skaudžių.

Stovyklauti galės vilkiukai 9-12 metų, jaunesni kaip 9 metų turės turėti specialų vietovės vadovo leidimą.

Tėvai, kurių sūnus nepriklauso vilkiukų vienetais, ir kurie norėtų juos leisti į skautišką stovyklą, prašomi šiuo reikalu nedelsiant susisiekti su vietovės skautų vadovu.

Stovyklos mokesčiai bus apie 30 dol., priklausant nuo stovyklautojų skaičiaus. Vilkiukų būrelių vadovais stovykloje bus kviečiami vietovių pažangesni skautai.

Stovyklos vadovybė pageidauja, kad stovykloje visą laiką būtų lietuvis gydytojas. Jis galėtų apsigyventi ūkininko name (gali būti ir su šeima). Jei atsirastų gydytojas, kuris norėtų pora savaitių praleisti skautiškoje stovykloje, prašomas apie tai pranešti stovyklos viršininkui. Šiuo ir visais kitais vilkiukų stovyklos reikalais prašome kreiptis į ps. J. Benešiusą, 122 Fairfield Ave., Hartford, Conn.

R. K.

Mūsų Garbės Narei
MARIJAI ŽADEIKIENEI IR DUKRAI MIRGAI
 Mylimam Vyriui ir Tėvui
MINISTERIUI POVILUI ŽADEIKIUI
 MIRUS
 Giliausios užuojautos jausmus reiškia
LIETUVIŲ MOTERŲ ATSTOVYBĖS
NEW YORKO KLUBAS

Keliautojo Mato nuotyčiai

